

6) ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ И ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

ПРВИ РАЗРЕД

Допунска настава

Српски језик

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
ПОЧЕТНО ЧИТАЊЕ И ПИСАЊЕ	1.Моторичке вежбе
КЊИЖЕВНОСТ	2.Прича према сликама
ЈЕЗИК	3.Обрађена штампана слова
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	4.Читање краћих текстова
	5.Диктат са обрађеним штампаним словима
	6.Читање текстова
	7.Преписивање краћег текста
	8.Обрађена писана слова
	9.Диктат-писана слова
	10.Писање слова на задату тему
	11.Диктат
	12.Велико слово
	13.Реченице по значењу
	14.Богаћење речника
	15.Говорна вежба
	16.Препричавање текста
	17.Реченица
	18.Диктат

Математика

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
ПРЕДМЕТИ У ПРОСТОРУ И ОДНОСИ МЕЂУ ЊИМА	1.Односи међу предметима
ЛИНИЈА И ОБЛАСТ	2.Линија, тачка, дуж
ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ ДО 100	3.Упоредјивање предмета
МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	4.Скуп
	5.Бројеви од 1 до 5
	6.Упоредјивање бројева
	7.Сабирање бројева
	8.Бројеви од 1 до 9
	9.Бројеви од 0 до 10
	10.Сабирци и збир

	11.Умањеник,умањилац,разлика 12.Одређивање непознатог броја 13.Бројеви до 15 14.Сабирање до 20 15.Одузимање до 20 16.Текстуални задаци 17.Бројеви до 100 18.Сабирање и одузимање
--	---

ДРУГИ РАЗРЕД

Допунска настава

Српски језик

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
Књижевност	Допунака настава се из српског језика реализује се сваке друге недеље по један час, укупно 18 часова годишње. Кроз индивидуални рад или рад у мањој групи ради се на постепеном постизању исхода код ученика који слабије напредују. Садржаји су примерени предзнању и могућностима ученика.
Језик	
Језичка култура	

Допунска настава

Математика

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
Природни бројеви до 100	Допунска настава се из математике реализује се сваке друге недеље по један час, укупно 18 часова годишње. Кроз индивидуални рад или рад у мањој групи ради се на постепеном постизању исхода код ученика који слабије напредују. Садржаји су примерени предзнању и могућностима ученика.
Геометријака тела и фигуре	
Мерење и мере	

ТРЕЋИ РАЗРЕД

Допунска настава

Српски језик

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
КЊИЖЕВНОСТ	Идентификација ученика за допунску наставу рализује се у септембру месецу и током године на основу запажања наставника као и мишљења самих ученика. У допунски рад могу током године да се укључе и ученици који из различитих разлога нису успели да савладају делове градива. Допунски рад за поједине ученике траје док ученик не савлада одређено градиво. Допунска настава је планирана да се реализује као један час сваке друге недеље (по потреби и више), тј. осамнаест часова годишње. Допунска настава ће садржином пратити редовну наставу уз одређен степен одступања у зависности од потреба ученика који је похађају. Неговаће се сараднички однос и вршњачка едукација.
ЈЕЗИК	
Граматика, правопис и ортоепија	
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	

Допунска настава

Математика

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
БРОЈЕВИ	Идентификација ученика за допунску наставу рализује се у септембру месецу и током године на основу запажања наставника као и мишљења самих ученика. У допунски рад могу током године да се укључе и ученици који из различитих разлога нису успели да савладају делове градива. Допунски рад за поједине ученике траје док ученик не савлада одређено градиво. Допунска настава је планирана да се реализује као један час сваке друге недеље (по потреби и више), тј. осамнаест часова годишње. Допунска настава ће садржином пратити редовну наставу уз одређен степен одступања у зависности од потреба ученика који је похађају. Неговаће се сараднички однос и вршњачка едукација.
ГЕОМЕТРИЈА	
МЕРЕ И МЕРЕЊЕ	

Додатна настава

Енглески језик

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
Advanced Communication	Дијалози, игре улога, комуникативне активности, проширивање вокабулара и усмено изражавање.
Creative Writing	Писање кратких прича, описа и дијалога, самостално и вођено писање.
Reading for Pleasure	Читање прилагођене литературе, анализа ликова и догађаја, дискусија о прочитаном.
English Through Songs and Stories	Песме, рецитације, драматизација и креирање сопствених прича.
British and American Culture	Празници, знаменитости, школски живот и култура земаља енглеског говорног подручја.
Project Work	Израда постера, презентација, истраживачки рад и тимски пројекти.
Digital English	Образовне платформе, квизови, дигитални речници и интерактивни садржаји.
Preparation for Competitions	Рад на задацима напредног нивоа, вокабулар, граматика и разумевање текста.

Додатна настава

Математика

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
БРОЈЕВИ	Идентификација ученика за додатну наставу реализује се у септембру месецу и током године на основу резултата са такмичења и запажања наставника током године. У додатни рад могу током године да се укључе и ученици који нису раније учествовали на додатној настави и такмичењима. Додатна настава ће садржином пратити редовну наставу уз одређен степен одступања у зависности од потреба ученика који је похађају као и дела градива предвиђеног за додатну наставу које одступа од редовне наставе. Неговаће се сараднички однос и вршњачка едукација и тимски
ГЕОМЕТРИЈА	
МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	

	рад. За остваривање програма планиран је 1 час сваке друге недеље тј. 18 часова годишње.
--	--

ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

Допунска настава

Српски језик

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
Књижевност	-ученици се мотивишу на читав низ стваралачких активности које настају поводом дела; -ученик треба да разликује опис , приповедање, дијалог; – повезивање граматичких појмова обрађене у претходним разредима са новим; - разликовање врсте речи и службе реч, увежбавати у оквиру реченице; -усвајати нове садржаје путем различитих вежбања како на нивоу речи тако и на нивоу реченице - увежбавати јасно, прецизно и разговетно изговарање реченице, поштовање интонације и правилно акцентовање у реченицама -реализовати различите програмске вежбе (правописне, језичке, лексичко-семантичке).
Језик	
Језичка култура	

Допунска настава

Математика

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
Бројеви	- визуелизација бројева и места броја у бројевном низу - увежбавање технике рачунања - инсистирање на усменом објашњењу поступка решавања - разумевање појма разломка радити кроз игровне активности - цртање квадрата и коцке - уочавање елемената квадрата и коцке на моделу
Геометрија	

Мерење и мере	- подстицање ућеника на прављење модела - подстицање ученика да самостално примене формулу и израчунају потребно
	- упознавање са стандардним мерним јединицама
	- применом очигледних средстава - решавање једноставнијих задатака повезивањем са свакодневним ситуацијама - самостално мерење различите предмета из окружења

Додатна настава

Српски језик

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
Књижевност	-проширивање знања појединаца на пољу писаног изражавања; -развијање трајних навика за самостално решавање питања; -припремање за самообразовање и стваралачки рад; -развијање навике коришћења модерне технологије у образовне сврхе.
Језик	
Језичка култура	

Додатна настава

Енглески језик

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
Advanced Communication	Разговори у пару и групи, проширивање вокабулара, драматизација и презентације.
Creative Writing	Писање описа, кратких прича, дијалога и вођено креативно писање.
Reading for Pleasure	Читање прилагођене литературе, анализа ликова и догађаја, дискусије.
British and American Culture	Празници, обичаји, знаменитости и свакодневни живот у земљама енглеског говорног подручја.

Project Work	Израда постера, презентација, истраживачких радова и тимских пројеката.
Digital English	Употреба дигиталних алата, квизова, интерактивних платформи и образовних игара.
English Through Songs and Stories	Песме, приче, драматизације и развијање изговора.
Preparation for Competitions	Задаци напредног нивоа, разумевање текста, граматика и вокабулар.

Додатна настава

Математика

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
Бројеви	-увођење ученике у проблемску ситуацију и истицање важност поступка -давање смернице ка решењу - оспособљава за решавање сложених задатака - указивање на уочавање односа и законитости -подстцање на размишљање јер оно види у одабир једног решења
Геометрија	- обезбеђивање стицања знања на вишем нивоу - осмишљавање и уводи ученика у проблемску ситуацију -прављење различитих модела - упућивање на примену стечених знања и коришћење у даљем раду
Мерење и мере	- навикава на израду скице као првог корака ка решењу -упућивање на заједничко проналажење решења
	- упућивање на повезивање - примери задатке о функционалној зависност површине од дужине - указивање и упућивање на површину код сложених фигура - настојање да знања буду применљива

ПЕТИ РАЗРЕД

СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

Допунска и додатна настава

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
Књижевност Народна и уметничка књижевност	Допунски рад се организује за ученике који - из објективних разлога - у редовној настави матерњег језика не постижу задовољавајуће резултате у неком од програмско-тематских подручја. Зависно од утврђених недостатака у знањима и умењима ученика, као и узрока заостајања, наставник формира одговарајуће групе с којима организује допунски рад (на пример: група ученика с недовољним знањем одређених садржаја и граматике или правописа; група ученика који нису савладали неки од предвиђених елемената књижевне анализе или облика усменог и писменог изражавања; група ученика са артикулационим проблемима, итд.). На основу претходног испитивања тешкоћа и узрока, за сваку групу се ствара посебан, одговарајући план рада, чијим ће се савладавањем отклонити испољени недостаци у знању, умењу и вештини ученика. Допунски рад претпоставља и специфичне облике у савладавању одређених програмских садржаја (индивидуализација наставе - полупрограмираним и програмираним секвенцама, наставним листићима; предавањима с друкчјим - очигледнијим примерима; посебни групни и индивидуални задаци и др.). Нарочито треба водити рачуна о одмерености захтева, као и о стимулисању ученика за показане резултате (похвале, награде, позитивна оцена). Допунски рад организује се током целе наставне године, односно одмах чим се уоче тешкоће појединих ученика у усвајању програмских садржаја. Чим савлада одређену тешкоћу или отклони недостатак, ученик престаје с допунским радом ван редовне наставе. Током даље редовне наставе такве ученике не треба испуштати из вида, односно - диференцирањем редовне наставе - омогућити ученицима да градиво савладају на редовним часовима. Ученик:
Језик Деклинација Врсте речи – променљиве и непроменљиве Глаголи Глаголски облици Служба речи – главни и зависни реченични чланови	
Језичка култура Читање текста и разумевање прочитаног Писање састава	

КЊИЖЕВНОСТ - Припреме и учешће на такмичењу Књижевна олимпијада ЈЕЗИК - Припреме и учешће на такмичењу из Српског језика и језичке културе ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА - Учесће на такмичењу рецитатора - Учесће на разним литерарним конкурсима	-разликује књижевни род на основу датог примера; -уочава тему, основне мотиве, фабулу, песничке слике, главне ликове; -препознаје дескрипцију, наравију, монолог, дијалог; -усваја основне књижевнотеоријске појмове (врсте строфе, стиха, риме и стилске фигуре); -разликује личне и неличне глаголске облике; -разликује променљиве врсте речи; -уочава промену реч у једноставним примерима; -препознаје реченичне чланове; -разликује главне и зависне реченичне чланове; -препознаје основна значења падежа; -одређује време вршења радње; -примењује правописну норму у једноставнијим примерима; - препознаје приватно и службено писмо; -уочава речи истог или сличног значења; -тумачи и описује краћи текст; -допуњује текст различитим облицима променљивих речи; - проналази сувишне речи у краћем тексту. Додатни рад – Заснован на интересовању ученика за проширивање и продубљивање знања, умења и вештина - непосредније активира ученике и оспособљава их за самообразовање, развија њихову машту, подстиче их на стваралачки рад и упућује на самостално коришћење различитих извора сазнања. Под руководством наставника ученици се у додатном раду самостално служе књижевном и некњижевном грађом (у учењу и истраживању), те припремају и излажу своје радове (усмене, писмене, практичне) пред својом групом, разредом или целом школом. Знања, умења и вештине, које су стекли истраживачким, индивидуалним и групним радом, ученици користе у редовној настави, слободним активностима и у другим приликама (конкурси, такмичења, школске и друге приредбе). Ученике који се посебно истичу у додатном раду треба и посебно
--	---

	стимулисати (похвале, награде, стипендије за даље школовање, упис у одговарајућу средњу школу и др.) Ученик: -проширује знања стечена у оквиру редовне наставе; -самостално истражује, закључује и аргументовано излаже своје мишљење; -даје коментар на свој рад и на радове других ученика; -овладава појмовима из књижевности и књижевнотеоријским појмовима; -познаје појам деклинације; -познаје и разликује падеже; -разликује променљиве врсте речи; -разликује службу и значење падежа; -прецизно именује врсте предиката; -разликује просте глаголске облике; -доследно примењује правописну норму у вези са врстама речи, глаголским облицима; - разликује приватно и службено писмо; -саставља електронско писмо; -уме да искаже своје мишљење; -уме да објасни речи истог или сличног значења -препознаје сувишне речи.
--	---

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Допунска настава

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
Family and Friends	Утврђивање вокабулара, описивање особа, рад са сликама, модели реченица и усмене вежбе.
School and Everyday Life	Увежбавање Present Simple времена, дневне рутине, радни листови и комуникативне активности.
Hobbies and Free Time	Разговор о интересовањима, вежбање глагола can/can't, дијалози и игре улога.
Food and Healthy Living	Утврђивање вокабулара за храну, countable/uncountable именице, some/any.
Shopping and Clothes	Описивање одеће, цене, кратки дијалози у продавници.

Technology and Communication	Основни вокабулар из области технологије, кратки текстови и разумевање прочитаног.
Travelling and Holidays	Описивање путовања и места, рад са мапама и туристичким садржајима.
Reading and Writing Skills	Читање са разумевањем, допуњавање реченица, вођено писање.

Додатна настава

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
Advanced Communication	Дебате, дискусије, симулације животних ситуација, развијање тачности у говору.
Creative Writing	Писање кратких прича, блогова, дневника и описа личности и догађаја.
British and American Culture	Упознавање културе, празника, традиције и знаменитости земаља енглеског говорног подручја.
Project Work	Истраживачки рад, израда презентација, постера и мултимедијалних пројеката.
Digital English	Употреба дигиталних платформи, квизова, онлајн речника и образовних апликација.
Reading for Pleasure	Читање прилагођене литературе, анализа ликова и радње, развијање читалачких навика.
Preparation for Competitions	Рад на задацима напредног нивоа, граматика, вокабулар и разумевање текста.
English Through Media	Филмови, песме, кратки видео-садржаји и анализа медијских порука.

ИСТОРИЈА

Допунска и додатна настава

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
Рачунање времена	-наративна метода (монологска) -дијалогска метода - илустративна метода -коришћење различитих врста дидактичког материјала: илустрације, шеме, графиконе
Стари Исток – Месопотамија, Египат	
Стара Грчка – полиси, Грчко – персијски	

ратови, Пелопонески рат, хеленизам	
Стари Рим – доба краљева, доба републике, доба царства	

Географија

Допунска настава

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
ФИЗИЧКА ГЕОГРАФИЈА	-У току редовне наставе обрађа се пажња на наставни садржај који поједини ученици, група ученика или цело одељење има проблем да савлада, тј. да разуме, логички повеже и формира функционално знање које ће задовољити установљене исходе Приликом извођења допунске наставе врши се прилагођавање наставних метода и садржаја потребама ученика и нивоу знања које поседује сваки ученик, у циљу остваривања исхода; акценат се ставља на визуелизацију и пластично представљање наставног садржаја, као и коришћење асоцијација које ће помоћи ученику да самостално дође до одговора -Разумевање наставног садржаја и стицање функционалног знања није једини циљ допунске наставе, већ и педагошки аспект који се огледа у следећем: развијању мотивације код ученика да се посвети савладавању наставног садржаја и његове практичне примене, али и стицању самопоуздања ученика да је способан да овлада знањем везаним за географски садржај; коришћење похвала за остварене резултате је кључно за напредовање ученика и мотивисање да се суочи са наредним изазовом Допунски рад са ученицима подразумева и укључивање родитеља у процес реализације допунске наставе, и огледа се у интеракцији родитеља и наставника у циљу обезбеђивања максимално продуктивних услова за рад ученика у школи и и у кругу породице.
ДРУШТВЕНА ГЕОГРАФИЈА	
РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА	

Додатна настава

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
ФИЗИЧКА ГЕОГРАФИЈА	-Додатна настава је усмерена ка ученицима који исказују додатно интересовање за географију, као и потребу да буду део наставних и ваннаставних активности које ће заинтересованим ученицима дати прилику да искажу себе као младе географе. -Настава је конципирана на истраживачком и проблемском принципу, где је ученик стављен у центар наставног процеса и мотивисан на проактивно и самостално делање; наставник у сарадњи са учеником установљава активности којима ће бити посвећена додатна настава, у зависности од склоности и жеља ученика . -Током истраживачког рада, наставник упућује ученика на корисне изворе информација и помаже ученику да правилно разуме и систематизује исте у сврху лакшег доласка до жељеног циља; ученику ће бити обезбеђен приступ институцијама које су везане за географију као науку; с обзиром да је интернет извор битних информација, а рачунар значајан за систематизацију истих, потребно је ставити акценат и на дигитално описмењавање ученика. - Самостално, или уз асистенцију наставника, ученик израђује моделе, презентације и паное који могу бити презентовани и на редовној настави, или у периоду обележавања битних датума везаних за планету Земљу . -Интердисциплинарни приступ повезивања различитих наставних предмета је од кључног значаја, с обзиром да географија залази у сфере интересовања многих школских предмета; то пружа могућност за сарадњу са другим наставницима и организовања заједничких активности.
ДРУШТВЕНА ГЕОГРАФИЈА	
РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА	

БИОЛОГИЈА

Допунска настава

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
Порекло и разноврсност живота	Ученици обнављају појам живог бића кроз поређење биљке, животиње и гљиве на конкретним примерима (нпр. храст, мачка, печурка). Наставник користи слике и кратке видео-записе како би ученици уочили разлике између једноћелијских и вишећелијских организама (амеба и пас). Ради се вођени разговор о условима настанка живота на Земљи уз поједностављена објашњења. На крају ученици решавају кратак квиз са препознавањем врста и њихових особина.
Јединство грађе и функције као основа живота	Ученици обнављају делове ћелије на примеру биљне и животињске ћелије уз цртање у свесци. Наставник користи модел ћелије како би објаснио улогу једра, цитоплазме и мембране. Ради се упоређивање органа и њихових функција (нпр. лист – фотосинтеза, плућа – дисање). Ученици попуњавају табеле повезујући орган и функцију. На крају решавају задатке препознавања делова ћелије на слици.
Наслеђивање и еволуција	Ученици се подсећају основних појмова наслеђивања на примеру особина у породици (боја очију, косе). Наставник користи једноставне шеме да прикаже како се особине преносе са родитеља на децу. Ради се препознавање сличности и разлика међу члановима породице.
Човек и животна средина	Ученици препознају основне факторе животне средине (вода, ваздух, земљиште) на примерима из свакодневног живота. Наставник користи слике за објашњење загађења воде и ваздуха. Ученици наводе примере заштите природе у свом окружењу (рециклажа, штедња воде).
Човек и здравље	Ученици уче основне навике здравог живота (исхрана, хигијена, физичка активност). Наставник даје примере правилне и неправилне исхране. Ученици састављају једноставан дневни мени. Ради се разговор о значају прања руку и личне хигијене.

Додатна настава

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
Порекло и разноврсност живота	Ученици истражују различите теорије о настанку живота. Анализирају се сложенији примери разноврсности (нпр. разлике између кичмењака и бескичмењака). Ученици праве

	сопствену мини-класификацију организама из свог окружења (школско двориште). Користе дигиталне алате за истраживање различитих екосистема (шума, пустиња, океан).
Јединство грађе и функције као основа живота	Ученици микроскопирају припремљене препарате (лук или епител) и цртају посматране ћелије. Истражују како структура органа утиче на функцију (нпр. грађа корена и упијање воде). Анализирају примере прилагођености (нпр. дебело крзно код животиња у хладним условима).
Наслеђивање и еволуција	Ученици истражују рад Чарлс Дарвин и основне идеје еволуције. Анализирају примере природне селекције (нпр. боја лептира у зависности од средине). Израђују сложенија породична стабла са више генерација. Истражују адаптације које доводе до еволутивних промена.
Човек и животна средина	Ученици истражују локалне еколошке проблеме (нпр. загађење у насељу). Организује се мини-пројекат мерења чистоће окружења школе. Ученици анализирају утицај човека на екосистеме кроз конкретне примере. Паве презентације о обновљивим изворима енергије.
Човек и здравље	Ученици детаљније анализирају утицај исхране на здравље организма. Истражују болести настале услед неправилног начина живота. Паве план здравог дана (исхрана, активност, одмор). Анализирају рад органских система и њихову улогу у очувању здравља.

МАТЕМАТИКА

Допунска настава

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ДЕЉИВОСТ	- Идентификација конкретних тешкоћа (дељивост, НЗД, НЗС, растављање на просте чиниоце). - Увежбавање правила дељивости кроз табеларне приказе и вођене примере. - Растављање бројева на просте чиниоце уз моделовање поступка. - Примена Венових дијаграма за одређивање НЗД и НЗС. - Додатна објашњења и вежбање градива које ученици теже усвајају. - Припремљени радни листови и задаци за вежбу. - Индивидуализовани и диференцирани задаци са постепеним повећањем сложености. - Подстицање вршњачког учења, рада у пару и групи

ОСНОВНИ ПОЈМОВИ ГЕОМЕТРИЈЕ	- Увежбавање означавања тачака, правих и дужи. - Конструкција нормалних правих уз демонстрацију поступка. - Коришћење геометријског прибора уз сталну контролу поступка рада. - Рад са моделима направљеним на папиту и постепени прелазак на самосталан рад. - Додатна објашњења и вежбање градива које ученици теже усвајају. - Припремљени радни листови и задаци за вежбу. - Индивидуализовани и диференцирани задаци са постепеним повећањем сложености. - Подстицање вршњачког учења, рада у пару и групи
УГАО	- Практично мерење и цртање углова угломером. - Вежбање сабирања и одузимања мера углова. - Уочавање унакрсних и упоредних углова. - Поступно решавање једноставних проблемских задатака. - Анализа типичних грешака и корекција уз објашњење. - Постепено осамостаљивање ученика. - Додатна објашњења и вежбање градива које ученици теже усвајају. - Припремљени радни листови и задаци за вежбу. - Индивидуализовани и диференцирани задаци са постепеним повећањем сложености. - Подстицање вршњачког учења, рада у пару и групи

Додатна настава

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ДЕЉИВОСТ	- Проширивање и продубљивање знања о својствима операција у скупу $\mathbb{N}_0$. - Решавање сложенијих бројевних израза, једначина и неједначина. - Проблемски и истраживачки задаци са применом и дискусијом. - Вршњачко учење. - Рад у групама. - Рад у пару. - Подстицање самосталног рада и креативног мишљења.
ОСНОВНИ ПОЈМОВИ ГЕОМЕТРИЈЕ	- Анализа односа геометријских објеката уз формално записивање. - Конструкције сложенијих фигура уз образложење. - Истраживање својстава паралелограма, трансације и централне симетрије. - Комбиновани геометријски задаци. - Вршњачко учење. - Рад у групама. - Рад у пару.

	- Подстицање самосталног рада и креативног мишљења.
УГАО	- Сложенији задаци са угловима на трансверзали. - Комбиновање више својстава углова. - Примена својстава паралелограма. - Проблемски и истраживачки задаци са применом и дискусијом. - Вршњачко учење. - Рад у групама. - Рад у пару. - Подстицање самосталног рада и креативног мишљења.

ШЕСТИ РАЗРЕД

СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

Допунска настава

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
Књижевност Народна и уметничка књижевност	Допунски рад се организује за ученике који - из објективних разлога - у редовној настави матерњег језика не постижу задовољавајуће резултате у неком од програмско-тематских подручја. Зависно од утврђених недостатака у знањима и умењима ученика, као и узрока заостајања, наставник формира одговарајуће групе с којима организује допунски рад (на пример: група ученика с недовољним знањем одређених садржаја и граматике или правописа; група ученика који нису савладали неки од предвиђених елемената књижевне анализе или облика усменог и писменог изражавања; група ученика са артикулационим проблемима, итд.). На основу претходног испитивања тешкоћа и узрока, за сваку групу се ствара посебан, одговарајући план рада, чијим ће се савладавањем отклонити испољени недостаци у знању, умењу и вештини ученика. Допунски рад претпоставља и специфичне облике у савладавању одређених програмских садржаја (индивидуализација наставе - полупрограмираним и програмираним секвенцама, наставним листићима; предавањима с друкчјим - очигледнијим примерима; посебни групни и индивидуални задаци и др.). Нарочито
Језик Творба речи Гласови и гласовне промене Глаголски облици Заменице – именичке и придевске Реченица	
Језичка култура Читање текста и разумевање прочитаног Писање састава	

КЊИЖЕВНОСТ - Припреме и учешће на такмичењу Књижевна олимпијада ЈЕЗИК - Припреме и учешће на такмичењу из Српског језика и језичке културе ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	треба водити рачуна о одмерености захтева, као и о стимулисању ученика за показане резултате (похвале, награде, позитивна оцена). Допунски рад организује се током целе наставне године, односно одмах чим се уоче тешкоће појединих ученика у усвајању програмских садржаја. Чим савлада одређену тешкоћу или отклони недостатак, ученик престаје с допунским радом ван редовне наставе. Током даље редовне наставе такве ученике не треба испуштати из вида, односно - диференцирањем редовне наставе - омогућити ученицима да градиво савладају на редовним часовима. Ученик треба да: - разликује типове књижевног стваралаштва (усмена и ауторска књижевност) - разликује основне књижевне родове: лирику, епiku и драму -разликује књижевни род на основу датог примера; -уочава тему, основне мотиве, фабулу, песничке слике, главне ликове; -препознаје дескрипцију, наравију, монолог, дијалог; - усваја основне књижевнотеоријске појмове (врсте строфе, стиха, риме и стилске фигуре); -препознаје просте, изведене и сложене речи; -уочава суфикс и префикс; -разуме поделу гласова -препознаје гласовне промене у једноставним примерима; -препознаје неличне именичке заменице; -препознаје врсте придевских заменица; -препознаје придевске заменице у реченици; -препознаје просте и сложене глаголске облике; -примењује правописну норму у једноставнијим примерима; - препознаје технички и сугестивни опис; -уочава цитат у тексту и тумачи фусноту; -уме да разликује вест и извештај; -допуњује текст различитим облицима променљивих речи; - проналази тражене податке у краћем тексту.
---	--

- Учешће на такмичењу рецитатора - Учешће на разним литерарним конкурсима	Додатни рад – Заснован на интересовању ученика за проширивање и продубљивање знања, умења и вештина - непосредније активира ученике и оспособљава их за самообразовање, развија њихову машту, подстиче их на стваралачки рад и упућује на самостално коришћење различитих извора сазнања. Под руководством наставника ученици се у додатном раду самостално служе књижевном и некњижевном грађом (у учењу и истраживању), те припремају и излажу своје радове (усмене, писмене, практичне) пред својом групом, разредом или целом школом. Знања, умења и вештине, које су стекли истраживачким, индивидуалним и групним радом, ученици користе у редовној настави, слободним активностима и у другим приликама (конкурси, такмичења, школске и друге приредбе). Ученике који се посебно истичу у додатном раду треба и посебно стимулисати (похвале, награде, стипендије за даље школовање, упис у одговарајућу средњу школу и др.) Ученик: -продубљује знања стечена у оквиру редовне наставе; -самостално истражује, закључује и аргументовано излаже своје мишљење; -даје коментар на свој рад и на радове других ученика; -овладава појмовима из књижевности и књижевнотеоријским појмовима; -познаје и разликује слагање и извођење -разликује просте, изведене и сложене речи -прецизно именује неличне именичке заменице -разликује начине творбе у сложеним примерима -разликује граматичку и творбену основу -уочава речи са гласовним променама у сложеним примерима -разликује просте и сложене глаголске облике -доследно примењује правописну норму у вези са глаголским облицима, гласовним променама -уме да састави извештај -составља логички смислене текстове -користи речнике и приручнике да би пронашао податак -проналази, издваја и упоређује информације у два непозната текста -разликује облике казивања.
--	--

Додатна настава

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
- Учешће на такмичењу рецитатора - Учешће на разним литерарним конкурсима	Додатни рад је заснован на интересовању ученика за проширивање и продубљивање знања, умења и вештина - непосредније активира ученике и оспособљава их за самообразовање, развија њихову машту, подстиче их на стваралачки рад и упућује на самостално коришћење различитих извора сазнања. Под руководством наставника ученици се у додатном раду самостално служе књижевном и некњижевном грађом (у учењу и истраживању), те припремају и излажу своје радове (усмене, писмене, практичне) пред својом групом, разредом или целом школом. Знања, умења и вештине, које су стекли истраживачким, индивидуалним и групним радом, ученици користе у редовној настави, слободним активностима и у другим приликама (конкурси, такмичења, школске и друге приредбе). Ученике који се посебно истичу у додатном раду треба и посебно стимулисати (похвале, награде, стипендије за даље школовање, упис у одговарајућу средњу школу и др.) Ученик: -продубљује знања стечена у оквиру редовне наставе; -самостално истражује, закључује и аргументовано излаже своје мишљење; -даје коментар на свој рад и на радове других ученика; -овладава појмовима из књижевности и књижевнотеоријским појмовима; -познаје и разликује слагање и извођење -разликује просте, изведене и сложене речи -прецизно именује неличне именичке заменице -разликује начине творбе у сложеним примерима -разликује граматичку и творбену основу -уочава речи са гласовним променама у сложеним примерима -разликује просте и сложене глаголске облике -доследно примењује правописну норму у вези са глаголским облицима, гласовним променама -уме да састави извештај -саставља логички смислене текстове -користи речнике и приручнике да би пронашао податак -проналази, издваја и упоређује информације у два непозната текста -разликује облике казивања.

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Допунска настава

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
Lifestyle and Daily Life	Утврђивање свакодневног вокабулара, Present Simple и Past Simple времена, радни листови, индивидуализован рад.
Health and Healthy Living	Вокабулар везан за здравље, давање савета, should/shouldn't, игре улога и комуникативне активности.
Environment and Nature	Разумевање текстова о природи и заштити животне средине, класификација појмова и визуелна подршка.
Media and Communication	Разумевање краћих медијских садржаја, рад са дијалозима, питањима и одговорима.
Travel and Holidays	Описивање путовања, туристички вокабулар, рад са мапама и кратким текстовима.
Education and Learning	Школски живот, радне навике, утврђивање граматичких структура и вокабулара.
Sports and Leisure	Спортски вокабулар, can/could структуре, усмене вежбе и комуникативне игре.
Reading and Writing Skills	Читање са разумевањем, допуњавање текстова, вођено писање и исправљање грешака.

Додатна настава

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
Advanced Communication	Дебате, дискусије, симулације животних ситуација, развијање тачности у говору и проширивање вокабулара.
Creative Writing	Писање кратких прича, блогова, извештаја и дневника; самостално и вођено писање.
British and American Culture	Истраживање празника, традиције, знаменитости и начина живота у земљама енглеског говорног подручја.

Project Work	Израда презентација, постера, истраживачких радова и тимских пројеката.
Digital English	Коришћење образовних платформи, онлајн речника, квизова и дигиталних алата.
Reading for Pleasure	Читање прилагођене литературе, анализа ликова и радње, развијање читалачких навика.
Preparation for Competitions	Рад на задацима напредног нивоа, граматика, вокабулар и разумевање текста.
English Through Media	Филмови, песме, подкасти, кратки видео-садржаји и анализа медијских порука.

ИСТОРИЈА

Допунска и додатна настава

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
Увод у средњи век	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду: анализа слика, историјске карте, историјских извора, различитих графичких организатора, видео материјали, пројектна настава; израда шема и др. Корелација са сродним предметима: географија (подела Словена, Средоземље), веронаука (православна, католичка црква, ислам), ликовно (минијатуре, заставице, иконе, арабеске), музичко, грађанско, српски језик кроз интегративну наставу и тематско повезивање Стално коришћење историјске карте. Коришћење уџбеничких текстова, историјских извора и њихова анализа Стално коришћење историјске карте Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: карикатура, илустрација, шеме друштвене лествице, питања, шеме Упућивање ученика на коришћење уџбеника, додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа, кратких записа, кратких излагања
Срби и њихови суседи у раном Средњем веку – досељавање старих Словена, српске земље, описмењавање Словена	
Срби у позном Средњем веку – Србија у доба Немањића, Србија у доба кнеза Лазара, пад Српске деспотовине	
Европа, свет и српске земље у раном новом веку	

ГЕОГРАФИЈА

Допунска настава

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
ФИЗИЧКА ГЕОГРАФИЈА	-У току редовне наставе обрађа се пажња на наставни садржај који поједини ученици, група ученика или цело одељење има проблем да савлада, тј. да разуме, логички повеже и формира функционално знање које ће задовољити установљене исходе Приликом извођења допунске наставе врши се прилагођавање наставних метода и садржаја потребама ученика и нивоу знања које поседује сваки ученик, у циљу остваривања исхода; акценат се ставља на визуелизацију и пластично представљање наставног садржаја, као и коришћење асоцијација које ће помоћи ученику да самостално дође до одговора -Разумевање наставног садржаја и стицање функционалног знања није једини циљ допунске наставе, већ и педагошки аспект који се огледа у следећем: развијању мотивације код ученика да се посвети савладавању наставног садржаја и његове практичне примене, али и стицању самопоуздања ученика да је способан да овлада знањем везаним за географски садржај; коришћење похвала за остварене резултате је кључно за напредовање ученика и мотивисање да се суочи са наредним изазовом Допунски рад са ученицима подразумева и укључивање родитеља у процес реализације допунске наставе, и огледа се у интеракцији родитеља и наставника у циљу обезбеђивања максимално продуктивних услова за рад ученика у школи и и у кругу породице.
ДРУШТВЕНА ГЕОГРАФИЈА	
РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА	

Додатна настава

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
ФИЗИЧКА ГЕОГРАФИЈА	-Додатна настава је усмерена ка ученицима који исказују додатно интересовање за географију, као и потребу да буду део наставних и ваннаставних активности које ће заинтересованим ученицима дати прилику да искажу себе као младе географе. -Настава је конципирана на истраживачком и проблемском принципу, где је ученик стављен у центар
ДРУШТВЕНА ГЕОГРАФИЈА	
РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА	

	наставног процеса и мотивисан на проактивно и самостално делање; наставник у сарадњи са учеником установљава активности којима ће бити посвећена додатна настава, у зависности од склоности и жеља ученика . -Током истраживачког рада, наставник упућује ученика на корисне изворе информација и помаже ученику да правилно разуме и систематизује исте у сврху лакшег доласка до жељеног циља; ученику ће бити обезбеђен приступ институцијама које су везане за географију као науку; с обзиром да је интернет извор битних информација, а рачунар значајан за систематизацију истих, потребно је ставити акценат и на дигитално описмењавање ученика. - Самостално, или уз асистенцију наставника, ученик израђује моделе,презентације и паное који могу бити презентовани и на редовној настави, или у периоду обележавања битних датума везаних за планету Земљу . -Интердисциплинарни приступ повезивања различитих наставних предмета је од кључног значаја, с обзиром да географија залази у сфере интересовања многих школских предмета; то пружа могућност за сарадњу са другим наставницима и организовања заједничких активности.
--	--

БИОЛОГИЈА

Допунска настава

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
Јединство грађе и функције као основа живота	Настава се реализује кроз понављање и појашњавање основних појмова уз прилагођен темпо рада и додатна објашњења на конкретним примерима из свакодневног живота. Користе се једноставни задаци, шеме, илустрације и демонстрације (нпр. рад са микроскопом, модели ћелије) ради лакшег разумевања грађе и функције ћелије и организма. Посебна пажња посвећује се уочавању повезаности између грађе и функције (нпр. фотосинтеза, дисање, исхрана), уз континуирану проверу разумевања и индивидуалну подршку ученицима.
Живот у екосистему	Настава се реализује кроз појашњавање основних еколошких појмова уз употребу примера из непосредног окружења ученика, чиме се олакшава разумевање односа у природи.

	Користе се шеме, илустрације и једноставни задаци за уочавање односа исхране, утицаја еколошких фактора и значаја адаптација организама. Посебна пажња посвећује се разумевању утицаја човека на екосистеме и значаја заштите живих бића, уз сталну проверу разумевања и индивидуалну подршку ученицима.
Наслеђивање и еволуција	Настава се реализује кроз појашњавање основних појмова о наследном материјалу и наследним особинама, уз коришћење једноставних и ученицима блиских примера. Кроз разговор, илустрације и једноставне задатке ученици уочавају појаву индивидуалне варијабилности и основне принципе наслеђивања. Посебна пажња посвећује се разумевању појма вештачке селекције кроз примере из свакодневног живота.
Порекло и разноврсност живота	Настава се реализује кроз појашњавање основних појмова о настанку живота на Земљи уз прилагођена и поједностављена објашњења. Користе се илустрације, шеме и модели како би ученици лакше разумели концепт „дрвета живота“ и разноврсност живих бића. Посебна пажња посвећује се уочавању сличности и разлика међу организмима и њиховом сврставању.
Човек и здравље	Настава се реализује кроз појашњавање основних појмова о заразним болестима, њиховом ширењу и мерама заштите, уз примере из свакодневног живота ученика. Користе се разговор, илустрације и практични примери како би ученици разумели значај хигијене, превенције и правилног реаговања у случају повреда.

Додатна настава

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
Јединство грађе и функције као основа живота	Настава се реализује кроз проширивање и продубљивање знања о ћелији и организмима, уз увођење сложенијих појмова и процеса (нпр. детаљнија анализа фотосинтезе и ћелијског дисања). Користе се истраживачки задаци, рад са додатном литературом, израда модела, шема и мини-пројеката који подстичу самостално закључивање и критичко мишљење. Ученици се усмеравају на уочавање сличности и разлика између различитих типова ћелија и организама, као и на повезивање грађе и функције на вишем нивоу организације.
Живот у екосистему	Настава се реализује кроз продубљивање знања о функционисању екосистема и сложеним односима између

	организама и средине. Користе се истраживачки задаци, анализа конкретних екосистема, израда ланаца и мрежа исхране, као и мини-пројекти који подстичу самостално закључивање. Ученици се усмеравају на анализу утицаја антропогених фактора и процену мера заштите природе, уз развијање еколошке свести и критичког мишљења.
Наслеђивање и еволуција	Настава се реализује кроз продубљивање знања о механизмима наслеђивања и варијабилности, уз увођење сложенијих примера и задатака. Користе се истраживачки задаци, анализа примера из праксе и израда модела наслеђивања, чиме се подстиче логичко закључивање. Ученици се усмеравају на разумевање значаја варијабилности за еволуцију и улоге вештачке селекције у развоју различитих сорти и раса.
Порекло и разноврсност живота	Настава се реализује кроз продубљивање знања о пореклу живота и еволутивним односима међу организмима. Користе се истраживачки задаци, анализа „дрвета живота“, рад са додатним изворима и израда шема и презентација. Ученици се усмеравају на разумевање еволутивних веза и класификације живих бића на вишем нивоу, уз подстицање критичког мишљења.
Човек и здравље	Настава се реализује кроз продубљивање знања о узроцима, начинима преношења и превенцији заразних и бактеријских болести, као и последицама ризичних понашања. Користе се истраживачки задаци, анализа реалних ситуација, симулације пружања прве помоћи и израда едукативних материјала. Ученици се усмеравају на разумевање значаја здравих стилова живота и критичко сагледавање утицаја алкохола на организам.

МАТЕМАТИКА

Допунска настава

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА	НАЧИН ПРАЋЕЊА РЕАЛИЗАЦИЈЕ
ЦЕЛИ БРОЈЕВИ	- Увежбавање основних операција са целим бројевима кроз вођене примере. - Приказ бројева на бројевној правој. - Решавање једноставних израза, једначина и неједначина.	- Евидентирање напретка у односу на почетно стање. - Праћење тачности и разумевања поступка. - Белешке о индивидуалном напретку ученика.

	- Примена у једноставним животним ситуацијама. - Додатна објашњења и вежбање градива које ученици теже усвајају. - Припремљени радни листови и задаци за вежбу. - Индивидуализовани и диференцирани задаци са постепеним повећањем сложености. - Подстицање вршњачког учења, рада у пару и групи.	- Формативно праћење напретка кроз кратке провере и разговор. - Усмено проверавање разумевања поступка. - Кратке писмене провере (5–10 минута). - Праћење тачности, разумевања поступка и степена самосталности у раду - Вођење белешки о индивидуалном напретку и давање повратне информације. - Информисање родитеља о напретку ученика.
РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ	- Увежбавање основних операција у скупу Q кроз вођене примере. - Решавање једноставнијих једначина и неједначина. - Пропорција и проценат у једноставним примерима. - Додатна објашњења и вежбање градива које ученици теже усвајају. - Припремљени радни листови и задаци за вежбу. - Индивидуализовани и диференцирани задаци са постепеним повећањем сложености. - Подстицање вршњачког учења, рада у пару и групи.	- Евидентирање напретка у односу на почетно стање. - Праћење тачности и разумевања поступка. - Белешке о индивидуалном напретку ученика. - Формативно праћење напретка кроз кратке провере и разговор. - Усмено проверавање разумевања поступка. - Кратке писмене провере (5–10 минута). - Праћење тачности, разумевања поступка и степена самосталности у раду - Вођење белешки о индивидуалном напретку и давање повратне информације. - Информисање родитеља о напретку ученика.
ТРОУГАО	- Одређивање врста троуглова уз помоћ модела.	- Евидентирање напретка у односу на почетно стање.

	- Увежбавање збира углова троугла. - Увежбавање основних конструкција углова и троуглова. - Примена у једноставним задацима. - Додатна објашњења и вежбање градива које ученици теже усвајају. - Припремљени радни листови и задаци за вежбу. - Индивидуализовани и диференцирани задаци са постепеним повећањем сложености. - Подстицање вршњачког учења, рада у пару и групи.	- Праћење тачности и разумевања поступка. - Белешке о индивидуалном напретку ученика. - Формативно праћење напретка кроз кратке провере и разговор. - Усмено проверавање разумевања поступка. - Кратке писмене провере (5–10 минута). - Праћење тачности, разумевања поступка и степена самосталности у раду - Вођење белешки о индивидуалном напретку и давање повратне информације. - Информисање родитеља о напретку ученика.
ЧЕТВОРОУГАО	- Одређивање врста четвороуглова. - Увежбавање збира углова четвороуглова. - Утврђивање особина паралелограма, правоугаоника и квадрата. - Основне операције са векторима. - Додатна објашњења и вежбање градива које ученици теже усвајају. - Припремљени радни листови и задаци за вежбу. - Индивидуализовани и диференцирани задаци са постепеним повећањем сложености. - Подстицање вршњачког учења, рада у пару и групи.	- Евидентирање напретка у односу на почетно стање. - Праћење тачности и разумевања поступка. - Белешке о индивидуалном напретку ученика. - Формативно праћење напретка кроз кратке провере и разговор. - Усмено проверавање разумевања поступка. - Кратке писмене провере (5–10 минута). - Праћење тачности, разумевања поступка и степена самосталности у раду - Вођење белешки о индивидуалном напретку и давање повратне информације.

		- Информисање родитеља о напретку ученика.
ПОВРШИНА ЧЕТВОРОУГЛА И ТРОУГЛА	- Обнављање формуле за површину. - Рачунање површине и обима троуглова и четвороуглова кроз вођене примере. - Једноставни рачунски задаци и практичне примене. - Додатна објашњења и вежбање градива које ученици теже усвајају. - Припремљени радни листови и задаци за вежбу. - Индивидуализовани и диференцирани задаци са постепеним повећањем сложености. - Подстицање вршњачког учења, рада у пару и групи.	- Праћење тачности и разумевања поступка. - Белешке о индивидуалном напретку ученика. - Формативно праћење напретка кроз кратке провере и разговор. - Усмено проверавање разумевања поступка. - Кратке писмене провере (5–10 минута). - Праћење тачности, разумевања поступка и степена самосталности у раду - Вођење белешки о индивидуалном напретку и давање повратне информације. - Информисање родитеља о напретку ученика.

Додатна настава

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА	НАЧИН ПРАЋЕЊА РЕАЛИЗАЦИЈЕ
ЦЕЛИ БРОЈЕВИ	- Проширивање знања о својствима операција у скупу $\mathbb{Z}$. - Решавање сложенијих бројевних израза и проблемских задатака. - Истраживачки задаци са апсолутном вредношћу и супротним бројевима. - Логички и комбинаторни задаци. - Проблемски и истраживачки задаци са применом и дискусијом. - Вршњачко учење.	- Формативно праћење кроз анализу сложенијих задатака и проблемских ситуација. - Вредновање логичког образлагања, самосталности и креативности у раду. - Праћење примене различитих стратегија решавања. - Праћење резултата остварених на школским, општинским, окружним и републичким

	- Рад у групама. - Рад у пару. - Подстицање самосталног рада и креативног мишљења.	- такмичењима и анализа постигнућа. - Информисање родитеља о напредовању и постигнућима ученика.
РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ	- Проширивање знања о својствима операција у скупу Q - Сложеније једначине и неједначине у скупу Q. - Примена пропорције, процента и зависности величина у реалним ситуацијама. - Истраживачки задаци и анализа података са презентацијом решења. - Вршњачко учење. - Рад у групама. - Рад у пару. - Подстицање самосталног рада и креативног мишљења.	- Формативно праћење кроз анализу сложенијих задатака и проблемских ситуација. - Вредновање логичког образлагања, самосталности и креативности у раду. - Праћење примене различитих стратегија решавања. - Праћење резултата остварених на школским, општинским, окружним и републичким такмичењима и анализа постигнућа. - Информисање родитеља о напредовању и постигнућима ученика.
ТРОУГАО	- Примена ставова подударности у сложенијим задацима. - Сложеније конструкције троуглова. - Доказивање геометријских тврђења. - Истраживање особина уписане и описане кружнице и њихова примена. - Вршњачко учење. - Рад у групама. - Рад у пару. - Подстицање самосталног рада и креативног мишљења.	- Формативно праћење кроз анализу сложенијих задатака и проблемских ситуација. - Вредновање логичког образлагања, самосталности и креативности у раду. - Праћење примене различитих стратегија решавања. - Праћење резултата остварених на школским, општинским, окружним и републичким такмичењима и анализа постигнућа. - Информисање родитеља о напредовању и постигнућима ученика.

ФИЗИКА

Допунска/додатна настава

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
Увод	Коришћење следећих метода; Монолошко дијалошка, демонстративна, практичне и лабораторијске вежбе, аудио визуелна метода, текст метода
Кретање	
Сила	
Мерни систем	
Маса	
Притисак	

СЕДМИ РАЗРЕД

СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

Допунска/додатна настава

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
ВРСТЕ РЕЧИ СЛУЖБА РЕЧИ СИНТАГМЕ НАПОРЕДНИ ОДНОСИ КОНГРУЕНЦИЈА ПРАВОПИСНА ВЕЖБАЊА КЊИЖЕВНИ РОДОВИ И ВРСТЕ СТИЛСКА ИЗРАЖАЈНА СРЕДСТВА ЗАВИСНЕ РЕЧЕНИЦЕ ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊА ПРОЧИТАНОГ	ДОПУНСКИ РАД ЦИЉ И ЗАДАЦИ: Допунска настава намењена је ученицима који остварују низак ниво постигнућа у оквиру предмета. Циљ допунске наставе је савладавање програма редовне наставе кроз рад у мањој групи ученика, као и рад са ученицима који похађају наставу по ИОП-у. Часови допунске наставе планирани су тако да се континуирано остварују образовни, васпитни и функционални циљеви редовне наставе, али кроз рад на једноставнијим примерима, индивидуализован приступ ученику, са циљем да се ученици који долазе на допунску наставу оспособе за самостално остваривање бољих постигнућа у оквиру предмета. НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА: Обрада и утврђивање програмских садржаја кроз једноставне примере. Прилагођавање садржаја потребама ученика кроз принцип индивидуализације. Уважавање различитих стилова учења.
ВРСТЕ РЕЧИ СЛУЖБА РЕЧИ СИНТАГМЕ НАПОРЕДНИ ОДНОСИ КОНГРУЕНЦИЈА ПРАВОПИСНА ВЕЖБАЊА	ДОДАТНА НАСТАВА ЦИЉ И ЗАДАЦИ:

КЊИЖЕВНИ РОДОВИ И ВРСТЕ СТИЛСКА ИЗРАЖАЈНА СРЕДСТВА ЗАВИСНЕ РЕЧЕНИЦЕ ТАКМИЧЕЊА	За додатни рад опредељују се ученици који имају посебна интересовања за наставу српског језика. Додатни рад заснован је на интересовању ученика за проширивање и продубљивање знања, умења и вештина. Кроз њега се непосредније активирају ученици и оспособљавају за самообразовање, развија се њихова машта, подстичу се на стваралачки рад и упућују на самостално коришћење различитих извора сазнања. Под руководством наставника ученици се у додатном раду самостално служе књижевном и некњижевном грађом (у учењу и истраживању), те припремају и излажу своје радове (усмене, писмене, практичне) пред својом групом, разредом или целом школом. Знања, умења и вештине које су стекли истраживачким, индивидуалним и групним радом ученици користе у редовној настави, слободним активностима и у другим приликама (конкурси, такмичења, школске и друге приредбе). НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА: Додатни рад из српског језика може се реализовати као индивидуализовани (примерен појединим ученицима) и групни (за групе ученика једног или више разреда који се посебно интересују за исте програмске садржаје додатног рада). Зависно од интересовања ученика и програмских тема, групе се могу мењати (флексибилност састава групе). Реализујући програм додатног рада, наставник за сваку од одабраних тема проналази и примењује најпогодније облике и методе рада, пре свега оне које у највећој могућој мери активирају све потенцијале ученика, а нарочито оне који омогућавају развој креативности ученика. Током додатног рада наставник се поставља као сарадник који стручно помаже рад појединца или групе: упућује и усмерава, помаже да се дође до правих решења и закључака.

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Допунска настава

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
Education and School Life	Утврђивање школског вокабулара, разумевање текстова, вођени разговори и радни листови.
Science and Technology	Развијање стручног вокабулара, анализа краћих текстова и визуелних садржаја.
Social Issues	Разговори, разумевање прочитаног текста и проширивање вокабулара.

Environment	Обрада текстова о заштити животне средине, класификација појмова и мањи пројекти.
Culture and Traditions	Упознавање обичаја и традиција, поређење култура и комуникативне активности.
Media and Communication	Анализа једноставних медијских садржаја и вокабулар из области комуникације.
Future Plans and Careers	Разговор о плановима и занимањима, утврђивање future forms.
Reading and Writing Skills	Читање са разумевањем, вођено писање састава и исправљање грешака.

Додатна настава

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
Advanced Communication	Дебате, аргументовано изношење ставова, симулације реалних ситуација и јавни наступи.
Creative Writing	Писање есеја, извештаја, блогова и креативних текстова.
Science and Technology	Истраживање научних достигнућа, презентације и анализа текстова.
Media and Communication	Анализа медијских садржаја, развијање медијске писмености и критичког мишљења.
British and American Culture	Истраживање културе, историје и традиције земаља енглеског говорног подручја.
Project Work	Самостални и тимски пројекти, презентације и дигитални садржаји.
Reading for Pleasure	Читање прилагођене литературе и анализа књижевних текстова.
Preparation for Competitions	Рад на задацима напредног нивоа, граматика, вокабулар и разумевање текста.

ИСТОРИЈА

Допунска/додатна настава

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
Револуционарна Европа – Француска револуција,	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике

Америчка револуција, Индустријска револуција	и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду: анализа слика, историјске карте, историјских извора, различитих графичких организатора, видео материјали, пројектна настава; израда шема и др. Корелација са сродним предметима: српским језиком (Почетак буне на дахије, Бој на Мишару) географија (Европе и Србије), веронаука (покатоличавање, унијаћење, исламизација), ликовно (мотиви Наполеона, подизање устанака и др.), музичко (Ероика), грађанско (људска права, национално ослобођење) кроз интегративну наставу и тематско повезивање Стално коришћење историјске карте.
Национална борба Срба у 19. веку – Први и Други српски устанак	
Србија и Црна Гора крајем 19. и почетком 20. века – Велика источна криза, стицање независности, Балкански ратови	
Први светски рат и револуције у Русији	

ГЕОГРАФИЈА

Допунска настава

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
ГЕОГРАФСКЕ РЕГИЈЕ	- У току редовне наставе обрађа се пажња на наставни садржај који поједини ученици, група ученика или цело одељење има проблем да савлада, тј. да разуме, логички повеже и формира функционално знање које ће задовољити установљене исходе - Приликом извођења допунске наставе врши се прилагођавање наставних метода и садржаја потребама ученика и нивоу знања које поседује сваки ученик, у циљу остваривања исхода; акценат се ставља на визуелизацију и пластично представљање наставног садржаја, као и коришћење асоцијација које ће помоћи ученику да самостално дође до одговора - Разумевање наставног садржаја и стицање функционалног знања није једини циљ допунске наставе, већ и педагошки аспект који се огледа у следећем: развијању мотивације код ученика да се посвети савладавању наставног садржаја и његове практичне примене, али и стицању самопоуздања ученика да је способан да овлада знањем везаним за географски садржај; коришћење похвала за остварене резултате је кључно за напредовање ученика и мотивисање да се суочи са наредним изазовом
ЕВРОПЕ	
АЗИЈА	
АФРИКА	
СЕВЕРНА АМЕРИКА	
ЈУЖНА АМЕРИКА	
АУСТРАЛИЈА И ОКЕАНИЈА	
ПОЛАРНЕ ОБЛАСТИ	

	Допунски рад са ученицима подразумева и укључивање родитеља у процес реализације допунске наставе и огледа се у интеракцији родитеља и наставника у циљу обезбеђивања максимално продуктивних услова за рад ученика у школи и у кругу породице
--	--

Додатна настава

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
ГЕОГРАФСКЕ РЕГИЈЕ	Додатна настава је усмерена ка ученицима који исказују додатно интересовање за географију, као и потребу да буду део наставних и ваннаставних активности које ће заинтересованим ученицима дати прилику да искажу себе као младе географе
ЕВРОПЕ	
АЗИЈА	
АФРИКА	
СЕВЕРНА АМЕРИКА	
ЈУЖНА АМЕРИКА	
АУСТРАЛИЈА И ОКЕАНИЈА	- Настава је конципирана на истраживачком и проблемском принципу, где је ученик стављен у центар наставног процеса и мотивисан на проактивно и самостално делање; наставник у сарадњи са учеником установљава активности којима ће бити посвећена додатна настава, у зависности од склоности и жеља ученика - Током истраживачког рада, наставник упућује ученика на корисне изворе информација и помаже ученику да правилно разуме и систематизује исте у сврху лакшег доласка до жељеног циља; ученику ће бити обезбеђен приступ институцијама које су везане за географију као науку; с обзиром да је интернет извор битних информација, а рачунар значајан за систематизацију истих, потребно је ставити акценат и на дигитално описмењавање ученика - Самостално, или уз асистенцију наставника, ученик израђује моделе, презентације и паное који могу бити презентовани и на редовној настави, или у периоду обележавања битних датума везаних за планету Земљу - Интердисциплинарни приступ повезивања различитих наставних предмета је од кључног значаја, с обзиром да географија залази у сфере интересовања многих школских предмета; то пружа могућност за сарадњу са другим наставницима и организовања заједничких активности
ПОЛАРНЕ ОБЛАСТИ	

БИОЛОГИЈА

Допунска настава

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
Наслеђивање и еволуција	Настава се реализује кроз појашњавање грађе и улоге једра, као и основних појмова везаних за ћелијску деобу, уз употребу илустрација и једноставних шема. Кроз вођен разговор и решавање задатака ученици постепено усвајају основне принципе наслеђивања и Менделова правила. Посебна пажња посвећује се разумевању појмова кроз примере и повезивање градива, уз индивидуалну подршку.
Јединство грађе и функције као основа живота	Настава се реализује кроз појашњавање основних појмова о грађи и функцији различитих група организама, уз коришћење илустрација, модела и једноставних шема. Ученици се постепено уводе у разумевање ткива, органа и система органа, као и основних животних процеса код животиња, биљака и гљива. Посебна пажња посвећује се уочавању повезаности између грађе и функције.
Порекло и разноврсност живота	Настава се реализује кроз појашњавање основних појмова систематике и разврставања живих бића уз коришћење једноставних шема и примера. Ученици се постепено уводе у разумевање основних принципа еволуције кроз прилагођена објашњења и уочавање сличности и разлика међу организмима.
Живот у екосистему	Рад се организује кроз постепено разјашњавање појмова популације, еколошких фактора и животних области, уз ослањање на конкретне и ученицима блиске примере из природе. Применом илустрација, кратких текстова и вођених активности ученици се усмеравају на разумевање основних односа у екосистему. Акценат је на уочавању значаја очувања природе и биодиверзитета.
Човек и здравље	Настава се реализује кроз појашњавање основних појмова о наследним болестима, вирусима и имунитету, уз коришћење једноставних и ученицима блиских примера. Посебна пажња посвећује се разумевању функционисања организма кроз теме као што су пулс, крвни притисак и правилна исхрана.

Додатна настава

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
Наслеђивање и еволуција	Настава се реализује кроз продубљивање знања о структури и улози једра, механизмима ћелијске деобе и законитостима наслеђивања. Користе се сложенији задаци, анализе

	генетичких проблема и примена Менделових правила у различитим примерима. Ученици се усмеравају на логичко закључивање и повезивање појмова.
Јединство грађе и функције као основа живота	Настава се реализује кроз продубљивање знања о сложеним односима између грађе и функције код различитих група живих бића. Користе се истраживачки задаци, анализа примера, израда шема и модела, као и упоређивање различитих типова ткива, органа и начина функционисања. Ученици се усмеравају на повезивање процеса као што су метаболизам, транспорт супстанци, надражљивост и размножавање.
Порекло и разноврсност живота	Настава се реализује кроз продубљивање знања о систематици живог света и еволутивним процесима. Користе се сложенији задаци, анализа класификационих система, израда шема и „дрвета живота“, као и рад са додатним изворима. Ученици се усмеравају на разумевање еволутивних односа и механизма еволуције.
Живот у екосистему	Рад се заснива на анализи сложенијих еколошких односа и продубљивању знања о структури популација и утицају еколошких фактора. Ученици истражују различите животне области на Земљи, упоређују услове живота и разматрају последице угрожавања биодиверзитета.
Човек и здравље	Настава се заснива на продубљивању знања о наследним и инфективним болестима, механизмима имунитета и факторима који утичу на здравље човека. Ученици анализирају сложеније примере из области физиологије и значај правилне исхране и здравог стила живота у адолесценцији.

МАТЕМАТИКА

Допунска настава

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА	НАЧИН ПРАЋЕЊА РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Реални бројеви	-Квадрат рационалног броја. -Решавање једначине $x^2 = a$, $a \neq 0$; постојање ирационалних бројева (на пример решења једначине $x^2 = 2$). -Реални бројеви и бројевна права. -Квадратни корен, једнакост $\sqrt{a^2} = a$	-Евидентирање напретка у односу на почетно стање. -Праћење тачности и разумевања поступка. -Белешке о индивидуалном напретку ученика.

	-Основна својства операција с реалним бројевима. -Функција директне пропорционалности $y = kx, k \in \mathbb{R} \setminus \{0\}$. -Продужена пропорција. -Примена у једноставним задацима. -Додатна објашњења и вежбање градива које ученици теже усвајају. -Припремљени радни листови и задаци за вежбу. -Индивидуализовани и диференцирани задаци са постепеним повећањем сложености. -Подстицање вршњачког учења, рада у пару и групи.	-Формативно праћење напретка кроз кратке провере и разговор. -Усмено проверавање разумевања поступка. -Кратке писмене провере (5–10 минута). -Праћење тачности, разумевања поступка и степена самосталности у раду -Вођење белешки о индивидуалном напретку и давање повратне информације. -Информисање родитеља о напретку ученика.
Питагорина теорема	Питагорина теорема (директна и обратна). Важније примене Питагорине теореме. Конструкције тачака на бројевној правој које одговарају бројевима $\sqrt{2}, \sqrt{3}, \sqrt{5}$, итд. Растојање између две тачке у координатном систему. -Примена у једноставним задацима. -Додатна објашњења и вежбање градива које ученици теже усвајају. -Припремљени радни листови и задаци за вежбу. -Индивидуализовани и диференцирани задаци са постепеним повећањем сложености. -Подстицање вршњачког учења, рада у пару и групи.	-Евидентирање напретка у односу на почетно стање. -Праћење тачности и разумевања поступка. -Белешке о индивидуалном напретку ученика. -Формативно праћење напретка кроз кратке провере и разговор. -Усмено проверавање разумевања поступка. -Кратке писмене провере (5–10 минута). -Праћење тачности, разумевања поступка и степена самосталности у раду -Вођење белешки о индивидуалном напретку и давање повратне информације. -Информисање родитеља о напретку ученика.
Цели алгебарски изрази	-Степен чији је изложилац природан број; степен декадне јединице чији је изложилац	-Евидентирање напретка у односу на почетно стање.

	цео број; операције са степенима; степен производа, количника и степена. -Полиноми и операције (мономи, сређени облик, трансформације збира, разлике и производа полинома у сређени облик полинома). -Квадрат бинома и разлика квадрата. -Растављање полинома на чиниоце коришћењем дистрибутивног закона, формуле за квадрат бинома и разлику квадрата. -Примена у једноставним задацима. -Додатна објашњења и вежбање градива које ученици теже усвајају. -Припремљени радни листови и задаци за вежбу. -Индивидуализовани и диференцирани задаци са постепеним повећањем сложености. -Подстицање вршњачког учења, рада у пару и групи.	-Праћење тачности и разумевања поступка. -Белешке о индивидуалном напретку ученика. -Формативно праћење напретка кроз кратке провере и разговор. -Усмено проверавање разумевања поступка. -Кратке писмене провере (5–10 минута). -Праћење тачности, разумевања поступка и степена самосталности у раду -Вођење белешки о индивидуалном напретку и давање повратне информације. -Информисање родитеља о напретку ученика.
Многоугао	-Збир углова многоугла. -Број дијагонала многоугла. -Обим и површина многоугла. -Тежишна дуж троугла. -Ортоцентар и тежиште троугла. -Примена у једноставним задацима. -Додатна објашњења и вежбање градива које ученици теже усвајају. -Припремљени радни листови и задаци за вежбу. -Индивидуализовани и диференцирани задаци са постепеним повећањем сложености. -Подстицање вршњачког учења, рада у пару и групи.	-Евидентирање напретка у односу на почетно стање. -Праћење тачности и разумевања поступка. -Белешке о индивидуалном напретку ученика. -Формативно праћење напретка кроз кратке провере и разговор. -Усмено проверавање разумевања поступка. -Кратке писмене провере (5–10 минута). -Праћење тачности, разумевања поступка и степена самосталности у раду

		-Вођење белешки о индивидуалном напретку и давање повратне информације. -Информисање родитеља о напретку ученика.
Круг	-Централни и периферијски угао у кругу. -Обим круга, број п. -Дужина кружног лука. -Површина круга, кружног исечка и кружног прстена. -Примена у једноставним задацима. -Додатна објашњења и вежбање градива које ученици теже усвајају. -Припремљени радни листови и задаци за вежбу. -Индивидуализовани и диференцирани задаци са постепеним повећањем сложености. -Подстицање вршњачког учења, рада у пару и групи.	-Евидентирање напретка у односу на почетно стање. -Праћење тачности и разумевања поступка. -Белешке о индивидуалном напретку ученика. -Формативно праћење напретка кроз кратке провере и разговор. -Усмено проверавање разумевања поступка. -Кратке писмене провере (5–10 минута). -Праћење тачности, разумевања поступка и степена самосталности у раду -Вођење белешки о индивидуалном напретку и давање повратне информације. -Информисање родитеља о напретку ученика.
Обрада података	-Средња вредност, медијана и мод. -Примена у једноставним задацима. -Додатна објашњења и вежбање градива које ученици теже усвајају. -Припремљени радни листови и задаци за вежбу. -Индивидуализовани и диференцирани задаци са постепеним повећањем сложености. -Подстицање вршњачког учења, рада у пару и групи.	-Евидентирање напретка у односу на почетно стање. -Праћење тачности и разумевања поступка. -Белешке о индивидуалном напретку ученика. -Формативно праћење напретка кроз кратке провере и разговор. -Усмено проверавање разумевања поступка. -Кратке писмене провере (5–10 минута). -Праћење тачности, разумевања поступка и

		степена самосталности у раду -Вођење белешки о индивидуалном напретку и давање повратне информације. -Информисање родитеља о напретку ученика.
--	--	--

Додатна настава

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА	НАЧИН ПРАЋЕЊА РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Реални бројеви	-Израчунавање вредности сложенијих бројевних израза у скупу R -Основна својства операција сабирања и множења реалних бројева посматрати и анализирати у поређењу с одговарајућим својствима у скупу рационалних бројева. -Основна својства операције кореновања у R^+ треба такође реализовати на примерима при чему се посебно третирају збир, разлика, производ и количник корена и њихови односи са кореном збира, разлике, производа и количника. При том посебну пажњу обратити на једнакост $a^2=a$ и њено тумачење. -Истраживачки задаци и анализа података. -Вршњачко учење. -Рад у групама. -Рад у пару. -Подстицање самосталног рада и креативног мишљења.	-Формативно праћење кроз анализу сложенијих задатака и проблемских ситуација. -Вредновање логичког образлагања, самосталности и креативности у раду. -Праћење примене различитих стратегија решавања. -Праћење резултата остварених на школским, општинским, окружним и републичким такмичењима и анализа постигнућа. -Информисање родитеља о напредовању и постигнућима ученика.
Питагорина теорема	-Упознавање значаја изучавања правоуглих троуглова кроз историјски осврт. -Разумевање концепта Питагорине теореме као и примена у решавању сложенијих задатака.. датикомплетандоказ. -Упознати ученике са карактеристичним Питагориним тројкама кроз примере и напоменути да таквих тројки има бесконачно много. -Формулисати обрат Питагорине теореме и применити га у задацима.	-Формативно праћење кроз анализу сложенијих задатака и проблемских ситуација. -Вредновање логичког образлагања, самосталности и креативности у раду. -Праћење примене различитих стратегија решавања. -Праћење резултата остварених на школским, општинским, окружним и републичким такмичењима и анализа постигнућа.

	-Примена Питагорине теореме на конструкције дужи чији је мерни број дужине ирационалан број и примену на квадрат, правоугаоник, једнакокраки и једнакостранични троугао, ромб и правоугли и једнакокраки трапез. -Примена Питагорине теореме и на једнакокрако-правоугли троугао, правоугли троугао са углом од 30° и одређивање растојања двеју тачака у координатном систему. -Дискусија и анализа проблема за који су исказали интересовање, постављају им се различити задаци и упућују се у различите стратегије помоћу којих ће успешно решити постављени проблем -Вршњачко учење. -Рад у групама. -Рад у пару. -Подстицање самосталног рада и креативног мишљења.	-Информисање родитеља о напредовању и постигнућима ученика.
Цели алгебарски изрази	-Примена особина полинома за решавање једначина и доказивање једнакости. -Помоћу факторизације полинома доказивање тврђења о дељивости бројева. -У наставку ове теме ученици треба да, на погодним примерима, уоче потребу растављања полинома на чиниоце (посебно у циљу решавања једначина). -Увежбати растављање коришћењем претходно наведених формула (али сада записаних у облику $ax + ay + bx + by = (a + b)(x + y)$, односно $a^2 + 2ab + b^2 = (a + b)^2$), као и формуле за разлику квадрата. -Примере растављања тзв. Непотпуног квадратног тринوما обрађивати само на додатној настави. Сем поменуте примене на решавање једначина (на пример, облика $ax^2 + bx = 0$ и $x^2 - c^2 = 0$), овде се могу приказати примери решавања геометријских проблема за које је потребно познавање операција са полиномима.	-Формативно праћење кроз анализу сложенијих задатака и проблемских ситуација. -Вредновање логичког образлагања, самосталности и креативности у раду. -Праћење примене различитих стратегија решавања. -Праћење резултата остварених на школским, општинским, окружним и републичким такмичењима и анализа постигнућа. -Информисање родитеља о напредовању и постигнућима ученика.
Пропорционалност	-Представљање графички функције директне и обрнуте пропорције у координатном систему	-Формативно праћење кроз анализу сложенијих задатака и проблемских ситуација.

	-Решавање сложенијих пропорција и процента и примењује их у реалним ситуацијама - У оквиру ове теме се обрађује и функција директне пропорционалности $y = kx$ коју треба увести на конкретним примерима блиским искуству ученика (раст дужине пута са временом путовања при константној брзини, смањење водостаја реке ако је дневни пад протока константан ...). -Тематску јединицу продужена пропорција треба, такође, реализовати на конкретним примерима (подела дате суме у датој размери, одређивање угла троугла ако је дат њихов однос, присуство метала у легурама ...). -Посебну пажњу поклонити вези продужене пропорције са класичном двојном пропорцијом. -Ученицима који у свом раду показују веће интересовање, омогућава се да се развијају у складу са потребама и могућностима. - Подстицање заинтересованост, самопоуздања и мотивације ученика за даљи рад и учење.	-Вредновање логичког образлагања, самосталности и креативности у раду. -Праћење примене различитих стратегија решавања. -Праћење резултата остварених на школским, општинским, окружним и републичким такмичењима и анализа постигнућа. -Информисање родитеља о напредовању и постигнућима ученика.
Многоугао	-Конструира правилне полигоне (са 3, 4, 6, 8, 12 и 16 страница) – сложенији задаци. -Користи особине правилних многоуглова у решавању проблемских задатка. -Кроз разноврсне примере и задатке (којисеодносенатроуглове, четвороуглове и правилне многоуглове) истицати примену ставова подударности троуглова и поступн оразвијати код ученика вештину доказивања. -Доказати најважније особине троуглова и паралелограма. -Увести појмове ортоцентар, тежишна дуж и тежиште троугла, и навести њихове особине. -Примену ставова подударности и њихових последица проширити и на конструктивне задатке. -Истаћи разлику између цртања и конструкције. -Посебно требаиздвојити 1) конструкције троуглова које поред датих страница/углова	-Формативно праћење кроз анализу сложенијих задатака и проблемских ситуација. -Вредновање логичког образлагања, самосталности и креативности у раду. -Праћење примене различитих стратегија решавања. -Праћење резултата остварених на школским, општинским, окружним и републичким такмичењима и анализа постигнућа. -Информисање родитеља о напредовању и постигнућима ученика.

	одређује и једна висина, односно тежишна дуж; 2) конструкције паралелограма и трапеца које поред датих страница/углова одређује и висина; 3) конструкције делтоида; 4) конструкције правилних многоугловаса 3, 4, 6, 8 или 12 темена које одређује страница, односно полупречник описаног/уписаног круга. -Израчунавање обима и површине многоугла илустровати разноврсним примерима и задацима. -Приликом израчунавања површине користити разлагање многоуглова на троуглове и четвороуглове. -Посебну пажњу посветити израчунавању површине правилног шестоугла. Важно је укључити и одређени број практичних примена рачунања површина. -Вршњачко учење. -Рад у групама. -Рад у пару. -Подстицање самосталног рада и креативног мишљења.	
Круг	-Користи стечена знања (Питагорина теорема, централни и периферијски угао, угао над пречником) решавање конструктивних задатка и доказује неке значајне теореме о троуглу. -Рачунање обима и површине круга у сложенијим задацима. -Полазећи од раније стечених знања и дефиниција кружне линије и кружне површи, треба размотрити могуће положаје и односе круга и праве, а такође и два круга у равни. - Ученике треба подсетити на дефиниције тангенте и тетиве круга и искористити Питагорину теорему за успостављање везе између полупречника круга, тетиве и централног одстојања тетиве. -Централне теме су увођење појмова централног и периферијског угла, уочавање и доказивање тврђења о њиховом међусобном односу, као и одређивање обима и површине круга.	-Формативно праћење кроз анализу сложенијих задатака и проблемских ситуација. -Вредновање логичког образлагања, самосталности и креативности у раду. -Праћење примене различитих стратегија решавања. -Праћење резултата остварених на школским, општинским, окружним и републичким такмичењима и анализа постигнућа. -Информисање родитеља о напредовању и постигнућима ученика

	-Када се уведе број p, ученике треба информативно упознати са његовом ирационалном природом. -После обраде обима и површине круга, треба извести формуле за дужину кружног лука, површину кружног исечка и кружног прстена. -У практичним израчунавањима користити приближну вредност 3,14 али повремено радити и са проценама 3,142; 22/7; 3,1. -У оквиру дела теме који се односи на ротацију, треба се ограничити на ротације једноставнијих фигура око задате тачке и за задати угао. -Објаснити ученицима позитиван и негативан смер ротације и урадити неколико примера ротације у координатном систему. -Важно је да ученици уоче да се дужине дужи и величине углова не мењају при ротацији. -Вршњачко учење. -Рад у групама. -Рад у пару. -Подстицање самосталног рада и креативног мишљења.	
Елементи комбинаторике	-Решавање комбинаторних задатака користећи принцип пребројавања и Дирихлеов принцип. -Са ученицима се дискутује и анализира проблем за који су исказали интересовање, постављају им се различити задаци и упућују се у различите стратегије помоћу којих ће успешно решити постављени проблем. -Ученицима који у свом раду показују веће интересовање, омогућава се да се развијају у складу са потребама и могућностима. -Подстиче се њихова заинтересованост, самопоуздање и мотивација за даљи рад и учење.	-Формативно праћење кроз анализу сложенијих задатака и проблемских ситуација. -Вредновање логичког образлагања, самосталности и креативности у раду. -Праћење примене различитих стратегија решавања. -Праћење резултата остварених на школским, општинским, окружним и републичким такмичењима и анализа постигнућа. -Информисање родитеља о напредовању и постигнућима ученика

ФИЗИКА

Допунска/додатна настава

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
Закони кретања	Коришћење следећих метода; Монолошко дијалошка, демонстративна, практичне и лабораторијске вежбе, аудио визуелна метода, текст метода
Кретање у пољу гравитације	
Равнотежа сила	
Рад силе	
Топлотне појаве	

ОСМИ РАЗРЕД

СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

Допунска настава

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
Књижевност Народна и уметничка књижевност	Допунски рад се организује за ученике који - из објективних разлога - у редовној настави матерњег језика не постижу задовољавајуће резултате у неком од програмско-тематских подручја. Зависно од утврђених недостатака у знањима и умењима ученика, као и узрока заостајања, наставник формира одговарајуће групе с којима организује допунски рад (на пример: група ученика с недовољним знањем одређених садржаја и граматике или правописа; група ученика који нису савладали неки од предвиђених елемената књижевне анализе или облика усменог и писменог изражавања; група ученика са артикулационим проблемима, итд.). На основу претходног испитивања тешкоћа и узрока, за сваку групу се ствара посебан, одговарајући план рада, чијим ће се савладавањем отклонити испољени недостаци у знању, умењу и вештини ученика. Допунски рад претпоставља и специфичне облике у савладавању одређених програмских садржаја
Језик	
Историја језика	
Вукова реформа језика, писма и правописа	
Дијалекти српског језика	
Врсте зависних реченица	
Врста и служба речи	
Језичка култура	
Читање текста и разумевање прочитаног	
Писање састава	

	(индивидуализација наставе - полупрограмираним и програмираним секвенцама, наставним листићима; предавањима с друкчјим - очигледнијим примерима; посебни групни и индивидуални задаци и др.). Нарочито треба водити рачуна о одмерености захтева, као и о стимулисању ученика за показане резултате (похвале, награде, позитивна оцена). Допунски рад организује се током целе наставне године, односно одмах чим се уоче тешкоће појединих ученика у усвајању програмских садржаја. Чим савлада одређену тешкоћу или отклони недостатак, ученик престаје с допунским радом ван редовне наставе. Током даље редовне наставе такве ученике не треба испуштати из вида, односно - диференцирањем редовне наставе - омогућити ученицима да градиво савладају на редовним часовима. Ученик треба да: - разликује појмове књижевног и народног језика зна основне податке о развоју књижевног језика код Срба (од почетака до данас) препозна врсте речи; - зна основне граматичке категорије променљивих речи; - примењује књижевнојезичку норму у вези с облицима речи препозна синтаксичке јединице (реч, синтагму, предикатску реченицу и комуникативну реченицу, зависне и независне реченице) - одређује реченичне чланове у типичним (школским) примерима - правилно употребљава падеже у реченици - разликује типове књижевног стваралаштва (усмена и ауторска књижевност) - разликује основне књижевне родове: лирику, епику и драму
--	---

Додатна настава

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
КЊИЖЕВНОСТ - Припреме и учешће на такмичењу Књижевна олимпијада	Додатни рад заснован је на интересовању ученика за проширивање и продубљивање знања, умења и вештина - непосредније активира ученике и оспособљава их за самообразовање, развија њихову машту, подстиче их на стваралачки рад и упућује на самостално коришћење различитих извора сазнања. Под руководством наставника ученици се у додатном раду самостално служе књижевном и некњижевном грађом (у учењу и истраживању), те припремају и излажу своје радове (усмене, писмене, практичне) пред својом групом, разредом или целом школом. Знања, умења и вештине, које су стекли истраживачким, индивидуалним и групним радом, ученици користе у редовној настави, слободним активностима и у другим приликама (конкурси, такмичења, школске и друге приредбе). Ученике који се посебно истичу у додатном раду треба и посебно стимулисати (похвале, награде, стипендије за даље школовање, упис у одговарајућу средњу школу и др.)
ЈЕЗИК - Припреме и учешће на такмичењу из Српског језика и језичке културе	
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА - Учешће на такмичењу рецитатора Учешће на разним литерарним конкурсима	

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Допунска настава

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
Global Issues	Разумевање текстова, проширивање вокабулара и вођене дискусије.
Careers and Future	Разговор о занимањима и будућим плановима, вођено писање.
Media and Technology	Анализа једноставнијих медијских садржаја и вокабулар.

Arts and Culture	Упознавање културних садржаја и разумевање текста.
Travel and Experiences	Описивање искустава и путовања, Present Perfect увежбавање.
Health and Lifestyle	Здраве навике, давање савета и комуникативне активности.
Society and Relationships	Разговор о односима међу људима и друштвеним темама.
Reading and Writing Skills	Читање са разумевањем, вођено писање и исправљање грешака.

Додатна настава

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
Advanced Communication	Дебате, аргументовање ставова и јавни наступи.
Academic Writing	Писање есеја, извештаја и формалних текстова.
Global Issues	Истраживачки рад и анализа савремених проблема.
Media Literacy	Критичка анализа медијских садржаја и извора.
British and American Culture	Култура, историја и традиција енглеског говорног подручја.
Project Work	Самостални и тимски пројекти и презентације.
Preparation for Competitions	Напредна граматика, вокабулар и разумевање текста.
English Through Literature and Film	Књижевност, филм и анализа садржаја.

ИСТОРИЈА

Додатна/допунска настава

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
Свет између Првог и Другог светског рата	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду: анализа слика, историјске карте, историјских извора, различитих графичких организатора, видео материјали, пројектна настава; израда шема и др. Коришћење уџбеничких текстова, историјских извора и њихова анализа Стално коришћење историјске карте
Југославија између два светска рата	
Други светски рат	
Свет после Другог светског рата	

	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: карикатура, илустрација, шеме друштвене лествице, питања, шеме Упућивање ученика на коришћење уџбеника, додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноя, кратких записа, кратких излагања
--	--

ГЕОГРАФИЈА

Допунска настава

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ, ГРАНИЦЕ И ВЕЛИЧИНА ТЕРИТОРИЈЕ СРБИЈЕ	Додатна настава је усмерена ка ученицима који исказују додатно интересовање за географију, као и потребу да буду део наставних и ваннаставних активности које ће заинтересованим ученицима дати прилику да искажу себе као младе географе
ФИЗИЧКО-ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	
ДРУШТВЕНО-ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	
ПРИРОДНА И КУЛТУРНА БАШТИНА СРБИЈЕ	
СРБИ У РЕГИОНУ И ДИЈАСПОРИ	
ГЕОГРАФИЈА ЗАВИЧАЈА	- Настава је конципирана на истраживачком и проблемском принципу, где је ученик стављен у центар наставног процеса и мотивисан на проактивно и самостално делање; наставник у сарадњи са учеником установљава активности којима ће бити посвећена додатна настава, у зависности од склоности и жеља ученика - Током истраживачког рада, наставник упућује ученика на корисне изворе информација и помаже ученику да правилно разуме и систематизује исте у сврху лакшег доласка до жељеног циља; ученику ће бити обезбеђен приступ институцијама које су везане за географију као науку; с обзиром да је интернет извор битних информација, а рачунар значајан за систематизацију истих, потребно је ставити акценат и на дигитално описмењавање ученика - Самостално, или уз асистенцију наставника, ученик израђује моделе, презентације и паное који могу бити презентовани и на редовној настави, или у периоду обележавања битних датума везаних за планету Земљу - Интердисциплинарни приступ повезивања различитих наставних предмета је од кључног значаја, с обзиром да географија залази у сфере интересовања многих школских предмета; то пружа могућност за сарадњу са другим наставницима и организовања заједничких активности

Додатна настава

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ, ГРАНИЦЕ И ВЕЛИЧИНА ТЕРИТОРИЈЕ СРБИЈЕ	Додатна настава је усмерена ка ученицима који исказују додатно интересовање за географију, као и потребу да буду део наставних и ваннаставних активности које ће заинтересованим ученицима дати прилику да искажу себе као младе географе - Настава је конципирана на истраживачком и проблемском принципу, где је ученик стављен у центар наставног процеса и мотивисан на проактивно и самостално делање; наставник у сарадњи са учеником установљава активности којима ће бити посвећена додатна настава, у зависности од склоности и жеља ученика - Током истраживачког рада, наставник упућује ученика на корисне изворе информација и помаже ученику да правилно разуме и систематизује исте у сврху лакшег доласка до жељеног циља; ученику ће бити обезбеђен приступ институцијама које су везане за географију као науку; с обзиром да је интернет извор битних информација, а рачунар значајан за систематизацију истих, потребно је ставити акценат и на дигитално описмењавање ученика - Самостално, или уз асистенцију наставника, ученик израђује моделе, презентације и паное који могу бити презентовани и на редовној настави, или у периоду обележавања битних датума везаних за планету Земљу - Интердисциплинарни приступ повезивања различитих наставних предмета је од кључног значаја, с обзиром да географија залази у сфере интересовања многих школских предмета; то пружа могућност за сарадњу са другим наставницима и организовања заједничких активности
ФИЗИЧКО-ГЕОГРАФСKE ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	
ДРУШТВЕНО-ГЕОГРАФСKE ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	
ПРИРОДНА И КУЛТУРНА БАШТИНА СРБИЈЕ	
СРБИ У РЕГИОНУ И ДИЈАСПОРИ	
ГЕОГРАФИЈА ЗАВИЧАЈА	

7. ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ

Садржај рада	Реализатори	Време реализације
1. Пријем првака 2. Обележавање значајних датума предвиђених планом активности Тима 3. Припреме за обележавање Дана школе 4. Објаве на сајту и друштвеним мрежама	Тим Учитељи 1. и 4. разреда Наставници српског и страних језика директор, помоћник директора	Септембар
1. Обележавање значајних датума предвиђених планом активности Тима 2. Припреме за обележавање Дана школе 3. ДАН ШКОЛЕ 4. Објаве на сајту и друштвеним мрежама	Тим, руководилац Одељењске старешине Директор, помоћник директора Учитељи, наставници српског језика, наставник музичке културе, наставник ликовне културе, наставници информатике	Октобар
1. Обележавање значајних датума предвиђених планом активности Тима 2. Објаве на сајту и друштвеним мрежама 3. Нова година, уређење школа и учионица 4. Извештавање о оствареним активностима које су предвиђене планом за прво полугодиште	Тим, руководилац Наставници историје Помоћник директора, учитељи Наставници страних језика, српског језика, грађанског васпитања, Наставник географије	Новембар/ децембар
1. Свети Сава – Дан духовности 2. Обележавање значајних датума предвиђених планом активности Тима 3. Објаве на сајту и друштвеним мрежама	Тим,Стручно веће друштвених наука Наставници српског језика, Музичке културе, ликовне културе, учитељи, наставници информатике Директор, помоћник директора Руководилац	Јануар/фебруар
1. Обележавање значајних датума предвиђених планом активности Тима 2. Хуманитарни васкршњи базар 3. Радионице за предшколце (сарадња са ПУ) 4. Објаве на сајту и друштвеним мрежама	Тим Учитељи, вероучитељи, наставници српског језика, страних језика, географије, биологије, историје, ликовног	Март/април

	Помоћник директора Руководилац	
1. Мај – месец математике 2. Недеља сећања и заједништва 3. Обележавање значајних датума предвиђених планом активности Тима 4. Панои за испраћај осмака 5. Испраћај осмака – Додела ружа 6. Радионице за предшколце 7. Објаве на сајту и друштвеним мрежама	Тим Учитељи Наставници српског језика, музичке културе, одељењске старешине и ученици 7. и 8. разреда Директор, помоћник директора	Мај
1. Обележавање значајних датума предвиђених планом активности Тима 2. Промоција Ђака генерације 3. Подела књижица и сведочанстава 4. Извештавање о оствареним активностима које су предвиђене планом за друго полугодиште 5. Објаве на сајту и друштвеним мрежама 6. Израда Извештаја о раду Тима за КЈД	Тим Наставници биологије и географије Одељењске старешине осмих разреда Директор, помоћник директора Руководилац	Јун

8. ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА И СПОРТСКО-РЕКРЕАТИВНИХ АКТИВНОСТИ

Програмски садржај са активностима	Динамика	Носиоци активности
1. Општинско и градско првенство у одбојци 2. Школско првенство у рукомету 3. Крос/Јесењи	октобар	Ученици 5. до 8. разреда наставници физичког васпитања
1. Општинско и градско првенство у рукомету 2. Спортска недеља (сусрети ученика из објеката)	новембар	Ученици 5. до 8. разреда, наставници физичког васпитања и разредне наставе
1. Школско, општинско и градско такмичење у кошарци	децембар	Ученици од 5. до 8. разреда, наставници физичког васпитања
1. Градско првенство у пливању 2. Општинско и градско такмичење у фудзалу	јануар/фебруар	Ученици од 5. до 8. разреда, наставници физичког васпитања
1. Општинско и градско првенство у атлетици 2. Спортска недеља (час физичког са родитељима)	април	Ученици од 5. до 8. разреда, наставници физичког васпитања
1. Мале олимпијске игре 2. Марковданска трка 3. Крос РТС-а	мај	Ученици 3. разреда, учитељи, ученици од 5. до 8. рзреда, наставници физичког васпитања
1. Такмичења у организацији општине – одбојка и фудбал 2. Такмичења у организацији општине	април/мај	Наставници физичког васпитање
1. Учесће на осталим спортским манифестацијама	током године	Ученици, наставници физичког васпитања, учитељи

9. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА

Програм превентивних активности	динамика	Носиоци реализације
- Израда Програма заштите од насиља, злостављања и занемаривања - Планирање активности у оквиру „Недеље (месеца) сећања и заједништва“ - Подсећање запослених, родитеља и ученика на националну платформу „Чувам те“ у циљу превенције насиља - Упознавање родитеља са Правилником о понашању родитеља и ученика - Разматрање безбедности ученика и наставника - Правила понашања у одељењу и школи - Обележавање Дана Европских језика - Како да сачувамо ментално здравље? – предлог активности	септембар	Психолог, педагог, одељењске старешине, помоћник директора
- Дечија недеља - Светски дан менталног здравља 10.10. - Обележавање Дана школе 23.10. - Информативни пано за родитеље и ученике о насиља и процедури реаговања на - Пружање помоћи и подршке новим одељењским старешинама за превентиван рад у одељењима - Веће укључивање и ангажовање ученика у ваннаставне активности (секције, тамичења, пројекти, обележавање важних датума у календару) - Укључивање родитеља у превентивне активности школе - Разговор са ученицима о њиховим правима, обавезама и одговорностима	октобар	Тим, Тим за КЈД, одељ. старешине, наставници, психолог, педагог, представници УП

- Обележавање Светског дана права детета 20.11. - Разматрање плана дежурства и безбедности у постојећој организацији рада школе и предлог унапређење	новембар	Одељењске старешине наставници, ученици
- Превентивне радионице и разговори са ученицима Чосовима - Реализација пројекта МУП „Заједно и безбедно кроз детињство“ за све разреде од 1. до 8. разреда - Активности које иницирају сами ученици (међуодељењски сусрети, такмичења, посете) - Коришћење платформе „Чувам те“ - Подизање нивоа свести за препознавање насиља, злостављања, занемаривања код ученика, родитеља и запослених у школи	Током године	Одељењске старешине Ученички парламент Тим, ученици
- Тематска недеља посвећена Светом Сави (литерарни и ликовни конкурс) - Анкетирање ученика о појави насиља, злостављања и занемаривања у њиховом кроз Чос-ов - Обележавање Дана борбе против вршњачког насиља – Дан розе мајица - Праћење укључености ученика у ван наставне активности	Јануар/ фебруар	Тим за КЈД, наставници одељ. старешине, Тим за заштиту
- Промоција школе – радионице за предшколце - Хуманитарни васкршњи базар - Прикупљање средстава за лечење детета - Светски дан дечије књиге 2.4. - Спортска недеља (сарадња са родитељима)	Март/април	Учитељи 4.разреда, психолог, наставници, Тим, ОС, Тим за КЈД, ученици, родитељи, Сарадња са организацијом „Буди хуман“ библиотекар
- Радионице за предшколце - Реализација активности у оквиру недеље заједништва - Светски дан Црвеног крста 8.5.	Мај	Наставници физ.васпитања, одељењске старешине учитељи 4. разреда
- Посете одговарајућим позоришним и биоскопским представама, музејима и установама културе - Развијање вештина ефикасног реаговања у ситуацијама насиља	Током године	наставници, педагог, психолог, директор, одељењске старешине

- Промовисање ученичких радова о пријатељству толеранцији, емпатији - Подстицање укључивања ученика у ликовне и литератне конкурсе у организацији Друштва пријатеља деце Палилуле - Превенција насиља кроз садржаје појединих предмет - Реаговање у случајевима дигиталног насиља		Наставници српског језика, наставник ликовне културе, одељ. старешине предметни наставници психолог, педагог МУП
- Сарадња са стручним службама на превенцији насиља, злостављања и занемаривања	Током године	ЦСР, МУП, здравствене институције

ПРОГРАМ ПОСТУПАЊА УСТАНОВЕ У КРИЗНИМ ДОГАЂАЈИМА

Програм превентивних активности	динамика	Носиоци реализације
- Израда програма поступања установе у кризним догађајима - Упознавање свих запослених са Програмом и Планом рада Тима за кризне ситуације и начинима поступања у кризним ситуацијама - Подела задужења међу члановима Тима - Именовање по једног члана Тима који је задужен/надлежан за сваки објект - Означавање свих просторија у сва три објекта школе бројевима (са обе стране врата) - Осмишљавање корака који се предузимају поводом одређеног кризног догађаја - Упознавање родитеља са програмом и планом поступања школе у кризним ситуацијама на почетку сваке школске године	Септембар	Тим за заштиту ученика, Тим за кризне догађаје, директор, помоћник директора
- Стручно усавршавање запослених у циљу пружања психосоцијалне подршке, реализације плана евакуације и друге обуке ради ефикасног реаговања школе у различитим кризним ситуацијама - Израда Плана информисања о кризном догађају (ученика, запослених, родитеља) - Систем „Пошаљи даље“ (начин упозорења на опасност) - Планирање активности на унапређивању безбедносне културе – за ученике и запослене - Истицање процедуре, поступака, корака у	Октобар	Тим за заштиту, Тим за кризне догађаје, помоћник директора, одељењске старешине, наставници, помоћно-техничко особље, стручна служба

интервенцији и улоге и одговорности учесника у заштити у сва три објекта		
- Припрема за вежбе реаговања у кризним ситуацијама - Процена снага, капацитета и специфичности у сва три објекта школе за суочавање са потенцијалним кризним догађајима (ревидирање по потреби) - Планирање начина укључивања родитеља ради заједничког деловања (предлози са Савета родитеља) - Спровођење вежби евакуације из установе	Новембар/децембар	Тим за заштиту, Тим за кризне догађаје, одељењске старешине, наставници, помоћник директора, Савет родитеља
- Реализација активности са ученицима ради јачања социоемоционалне компетенције ученика (конструктивно решавање сукоба, емпатија, толеранција, алтруизам...) - Реализација активности са ученицима ради јачања социоемоционалне компетенције ученика (конструктивно решавање сукоба, емпатија, толеранција, алтруизам...) - Упућивање деце на активности које им могу помоћи да науче друштвене вештине и управљају стресом (на ЧОС-овима и кроз индивидуалне разговоре) - Сарадња са спољашњом мрежом (социјална и здравствена заштита, полиција, јединице локалне самоуправе...)	Током године	Одељењске старешине, стручна служба
- Праћење реализације плана и програма и евалуација	Јануар	Тим за кризне догађаје
- Припрема за вежбе реаговања у кризним ситуацијама - Спровођење вежби евакуације из установе - Информисање родитеља о активностима у оквиру превентивних активности Тима за поступање установе у кризним догађајима	Март	Тим за заштиту, Тим за кризне догађаје, одељењске старешине, наставници, помоћник директора
- Праћење реализације плана и програма - Израда извештаја о раду Тима	Јун	Тим за кризне догађаје

10. ПРОГРАМ СПРЕЧАВАЊА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ

Садржај активности	Динамика	Носиоци Реализације
- Израда програма заштите о дискриминације, вређања угледа, части и достојанства личности - Упознавање нових наставника са садржајем Програма заштите од дискриминације - Планирање активности у оквиру „Недеље сећања и заједништва“ (избор тема узимајући у обзир вредности међусобног поштовања, сарадње у уважавању различитости) - Равноправност у школи – како се ученици осећају? - Сагледавање потреба учесника у образовању за додатном подршком	Септембар	Тим, психолог, педагог, помоћник директора одељењске старешине
- Едукација запослених у школи и родитеља о томе шта је дискриминација, шта су предрасуде и стереотипи - Дискриминација у школи – процена односа међу ученицима - Информативни пано за родитеље и ученике - Укључивање ученика са посебним образовним потребама у ваннаставне активности (секције, конкурсе, приредбе...) - Формирање група за учење у старијим разредима (ученици са бољим оценама помажу ученицима којима је потребна подршка) - Разматрање мера за подршку ученицима из осетљивих група	Октобар	Тим, психолог, педагог, одељењске старешине дефектолог
- Обележавање међународног Дана толеранције 16.11. - Обележавање Светског дана права детета 20.11. - Анализа разговора свих актера школског живота на теме међусобног поштовања и уважавања различитости	новембар	Тим, Одељењске старешине наставници, ученици, Тим за КЈД
- Унапређивање толеранције и разумевања, интеркултуралности, уважавања и поштовања различитости код свих учесника школског живота - Значај реаговања и евидентирања дискриминаторног понашања	Током године	Тим, одељ.старешине наставници, ученици

- Континуирано пружање додатне подршке ученицима и родитељима из мањинских група и њихово укључивање у све аспекте живота у школи - Предузимање мера за интеграцију ученика са потребама за додатном подршком	Током године	Тим, одељ. старешине наставници, стручни сарадници
- Развијање вештина ефикасног реаговања у ситуацијама дискриминације - Константно стручно усавршавање запослених како би се унапредиле компетенције за развијање културе права и превазилажење стереотипа и предрасуда	Током године	Тим, одељ. старешине наставници, стручни сарадници
- Превенција дискриминације кроз садржаје појединих слободних наставних активности	Током године	наставници
- Дан родне равноправности у Р. Србији, 11.6. - Извештај о остваривању Програма превенције дискриминације, вређања угледа, части и личности	Јун до	Тим, ОС, тим за КЈД

ПРОГРАМИ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА

Циљеви програма су:

- а) јачање поверења личности у саму себе
- б) уочавање могућности каналисаног испољавања нагомилане енергије
- в) укључивање у здраву, ужу и ширу средину.

Програм је усмерен на спречавање неприлагођених облика понашања и на развијање протективних облика понашања.

Програм превенције малолетничке делинквенције оствариваће се кроз редовну наставу, слободне активности, часове одељењског старешине и рад психолога. Овај програм биће реализован кроз рад са ученицима, рад са родитељима и сарадњу са друштвеном средином (Центар за социјални рад, МУП, Дом здравља).

Програмски садржај	Носилац реализације	Динамика
Часови одељењског старешине	Одељењске старешине	Током године
Евидентирање ученика са проблемима у понашању	Одељењске старешине, психолог школе	Током године

Сарадња са Центром за социјални рад, МУП-ом и другим надлежним установама	Директор, педагошко-психолошка служба	По потреби
Предавања и радионице из програма превенције различитих облика ризичног понашања (употреба алкохола, дувана, психоактивних супстанци и малолетничке деликвенције)	Психолог, одељењске старешине	Током године
Превенција вршњачког насиља и развијање ненасилне комуникације	Психолог, педагог, одељењске старешине	Током године
Развијање социо-емоционалних компетенција – препознавање, изражавање и управљање емоцијама	Психолог, педагог, одељењске старешине	Током године
Заштита менталног здравља и развијање отпорности на ризичне облике понашања	Психолог, педагог, одељењске старешине	Током године
Безбедно и одговорно коришћење интернета и превенција ризичног понашања у дигиталном окружењу	Наставник информатике, психолог, педагог, одељењске старешине	Током године
Укључивање ученика у спортске и рекреативне активности као вид превенције ризичних облика понашања Сусрети ученика из различитих школских објеката	Наставници физичког васпитања, учитељи, одељењске старешине	Током године
Саветодавни рад и подршка ученицима	Психолог, педагог	Током године
Саветодавни рад и сарадња са родитељима, односно законским заступницима ученика са поремећајима понашања	Директор, психолошко-педагошка служба, одељењске стар.	Током године

11. ПРОГРАМ ВАННАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА

Од првог до четвртог разреда

КУЛТУРНО – УМЕТНИЧКА СЕКЦИЈА - мултидисциплинарна секција

ЦИЉ	САДРЖАЈ ПРОГРАМА
Оспособљавање ученика за изражајно рецитовање песама различитог карактера и неговање културне баштине. Развој дечијег искуства и оспособљавање ученика да се изражавају користећи различите технике .	<i>СРПСКИ ЈЕЗИК</i> -ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА (порука, текст, описивање, богаћење речника, изражајно казивање и читање, правописна правила) Говорење Вођени и слободни разговор. Говорни предлошци.

Подстицати и развијати таленте код ученика за лепо певање, за упознавање народне музичке традиције и културе свог и других народа и извођење народног или дечјег плеса.

Усмена порука.

Причање и описивање.

Казивање књижевног текста.

Драмски, драматизовани текстови, сценска импровизација.

Сценско извођење текста (драмско и луткарско). Богађење речника: лексичке и синтаксичке вежбе.

Разговорне, ситуационе и језичке игре.

Писање

Питања о сопственом искуству, бићима, предметима, појавама, сликама, о књижевном и некњижевном тексту.

Писана порука.

Краћа текстуална целина: о сопственом искуству, о доживљају, о сликама, поводом књижевног текста.

МУЗИЧКА КУЛТУРА

ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ (ИЗВОЂЕЊЕ, ПОКРЕТ И ПЛЕС)

Држање тела и дисање – правилан начин певања.

Правилна дикција – изговарање брзалица и бројалица.

Певање песама по слуху различитог садржаја и карактера.

Певање песама уз покрет – песме уз игру и народне песме

Певање и извођење музичких игара уз свирање на дечјим инструментима – песме уз игру, дидактичке игре, музичке драматизације.

Свирање инструменталних аранжмана на дечјим ритмичким инструментима и на алтернативним изворима звука.

Музички бонтон.

ЛИКОВНА КУЛТУРА

ЛИКОВНА КУЛТУРА И ОКРУЖЕЊЕ

Простор. Отворени и затворени простор, природа и простор који је човек обликовао. Карактеристичне визуелне одлике по којима се препознаје врста простора. Значај чувања споменика или значајних објеката у најближем окружењу. Значај уређења простора у коме ученик борави

ОБЛИКОВАЊЕ

Материјал и прибор. Поступци правилног и безбедног руковања и одржавања

материјала, прибора и радне површине, значај одржавања хигијене и безбедног руковања прибором. Обликовање скулптуре. Обликовање меких материјала поступком додавања. Спајање разноврсних материјала.

Обликовање цртежа. Врсте линија (отворена, затворена, права, крива, светла, тамна, широка, уска, дугачка, кратка, непрекинута, непрекидана, груба, нежна, спирална, таласаста, степенаста...).

Изражајна својства линија у односу на материјал и прибор. Обликовање слике. Боја природних облика и боја облика које је створио човек. Изражајна својства боје у односу на материјал и прибор.

Преобликовање. Предмети и материјал погодни за преобликовање (оштећени предмети, амбалажа, остаци тканина...). Различите информације као мотивација за стваралачки рад. Природа и непосредно окружење; машта и стварни догађаји; приче, песме и текстови из књига и часописа за децу и уџбеника, уметничка дела...

ПРОСТОР

Композиција у простору – поставка изложбе, уређење просторије, уређење школе, уређење околине у локалној заједници...

СВЕТ ОКО НАС/ ПРИРОДА И ДРУШТВО НЕПОСРЕДНО ОКРУЖЕЊЕ

Породични дом и школа

Групе људи: породица, школска заједница, разред, одељење, суседи.

Права и обавезе чланова група.

Правила понашања појединаца и групе.

Празници: породични, школски.

Ја и други

Основна осећања (радост, страх, туга и бес). Основне животне потребе (дисање, храна, вода, спавање и потреба за тоалетом).

Сличности и разлике по полу, старости, способностима и интересовањима.

Непосредно окружење

Одговоран однос човека према животној средини (штедња воде, одлагање отпада на

	предвиђена места, брига о биљкама и животињама). Оријентација у простору и времену Кретање и сналажење у простору у односу на просторне одреднице: напред-назад, лево-десно, горе-доле и карактеристичне објекте. Сналажење у времену у односу на временске одреднице: делови дана, обданица и ноћ, дани у недељи, пре, сада, после, јуче, данас, сутра, прекјуче, прекосутра.
--	---

РЕЦИТАТОРСКА – ДРАМСКА СЕКЦИЈА

ЦИЉ	САДРЖАЈ ПРОГРАМА
Разуме и схвата начине организовања рецитаторске секције. Уочи и издвоји основне елементе лирске песме (стих, строфа, рима, ритам). Чита са разумевањем различите врсте текстова. Учење кроз драму и покрет. Користе глас и тело да изразе осећања и доживљаје у свету маште. Изводе сами или у групи на драмски начин једноставне садржаје. Образложи свој утисак мишљење поштујући и другачије ставове. Изражајно рецитује песми и чита прозни текст. Пружање једнаких шански свим ученицима, да у складу са својим опредељењима напредују.	Формирање секције, план и програм рада. Чиниоци изражајног казивања, артикулација и дикција. Драмска уметност и одлазак у позориште. Изражајно читање књижевних текстова. Избор књижевних текстова за наступ поводом Светог Саве. Вежба изражајног читања драмског текста. Изражајно читање песама (припрема за школско такмичење). Извођење драмског текста по избору ученика. Припрема програма за Нову годину. Мале драмске ситуације. Вежбе визуелног контакта, мимике гестикулације. Врсте рецитивања и вежбе рецитовања. Школско такмичење у рецитовању. Припрема садржаја за приредбу поводом Дана школе. Имитација и пантомима. Правилан изговор гласова. Вежбе интонације. Како почети и како завршити рецитовање. Говорне игре. Разговор о раду секције.

Фолклорна секција

ЦИЉ	САДРЖАЈ ПРОГРАМА
Развијање љубави према народној традицији и култури, неговање националног идентитета кроз игру, песму и музику, као и развијање моторике, ритма и колективног духа код ученика. Упознавање деце са традиционалним играма, обичајима и културним наслеђем свог и других народа.	- Упознавање са радом секције и основним правилима понашања - Основни кораци и фигуре у народним играма - Дечије игре у кругу и игре са певањем - Игре из различитих крајева Србије - Игре у пару - Игре других народа - Вежбе координације и ритма - Учење сложенијих корака - Припрема кореографија - Генералне пробе и наступи

НАРОДНА ТРАДИЦИЈА

ЦИЉ	САДРЖАЈ ПРОГРАМА
Остварити директно увођење ученика у активности ревитализације традиције кроз непосредно упознавање материјалне и духовне традицијске културе свог народа и народа у ужем и ширем окружењу.	Садржаји за ову секцију могу се обухватити кроз следеће: Питај своју баку... Деца могу да истражују и сазнају шта баке кажу о: - играма којих су се играле кад су биле мале - песмама које су се певале у то време - причама које су њима њихове баке причале - обичајима у којима су учествовале (слава, поворке, бадњак, Божић, нова година, Богојављење, Ђурђевдан, биљобери...) - ручним радовима које су радиле као девојчице - одећи, обући, фризурама и украсима из њихове младости итд.
	Радови и празници У оквиру практичне наставе, предвиђа се развијање моторичких вештина кроз израду предмета према постојећем моделу међу материјалним споменицима традицијске културе.
	Зимски хлебови и пролећно биље.

	Радње и предмети уз радове и празнике имају пригодни карактер, али неки мотиви могу да послуже као извор сталног интересовања и обраде. - Хлеб: од савлађивања самог процеса мешања хлеба, па до његове многоструке намене. У пролеће, све до Ускрса, главна окосница наставе у овом предмету морале би бити: - Биљке: од ђурђевданских до ивањских венчића, сваки је прилика да се изађе на отворено, да се беру биљке и учи о њиховим лековитим и другим својствима, да се чују приче или песме о њима, и да се деци пренесе неопходност поштовања и чувања живог света. Упознавање са биљкама, друкчије овде него у ботаници и настави из области уметности, мора почети у овом раном узрасту да би се створила основа за каснију надградњу. Биљке у народној традицији имају необично значајну улогу, од веровања у њихове магичне моћи (које се могу и злоупотребити), па све до конкретне рецептуре за лечење многих болести. За то постоје многи готови приручници, као и - чак три - речника народне религије о биљкама.
	Традиционални занати. Преко изучавања традиционалних заната, ученици ће упознати многе, већ заборављене, професије и моћи ће да се упознају са једним сасвим другачијим начином живота који је, већини њих, данас непознат. Традиционалних заната има много, а одлуку о избору наставних садржаја доноси учитељ/наставник у складу са могућностима које нуди окружење - амбијент Традиционални облици транспорта и транспортна средства - сувоземни унутрашњи саобраћај (пешачки саобраћај, колски саобраћај, занимања у сувоземном саобраћају); - трасирање, изградња и одржавање путева; - пратећи објекти (ханови, караван - сараји...); - значајни путеви у прошлости; - поштански саобраћај (голубови писмоноше, писмоноше - татари, телали...); - саобраћај на води (транспорт водом, од балвана до брода, прелаз преко воде - брвно, скела, корпе, мостови...) Народни музички инструменти - врсте народних музичких инструмената (гусле, фрула, гајде, свирала од сламе, свирала од перја црног лука, пиштаљка од врбове гране, "виолина" од кукурузовине, свирала од кукуте, тиква...); -

	материјали од којих су израђени музички инструменти; - улога музичких инструмената у обележавању годишњег циклуса обичаја (обреди и празници) и животног циклуса обичаја (рађање, крштење, свадба, испраћај у војску).
	Носиоци народне традиције - начини преношења народне традиције (усмени, писани и материјални садржаји); - начини чувања традицијске културе; - науке, установе и друштва које се баве чувањем и неговањем традицијске културе; - преношење садржаја народне традиције из садашњег времена на наредна поколења.

ЕКОЛОШКА СЕКЦИЈА

ЦИЉ	САДРЖАЈ ПРОГРАМА
Циљ наставе изборног предмета чувари природе јесте развијање функционалне писмености из области заштите животне средине, усвајање и примена концепта одрживог развоја и остваривање образовања о квалитету живота.	Жива и нежива природа: Вода, ваздух, земљиште (услови живота), биљке и животиње -творевине људског рода
	Сезонске промене и ланац исхране: -сезонске промене на биљкама и животињама(у спољашњем изгледу и понашању у зависности од годишњих доба, презимљавање, сеобе...) -односи исхране-ланац исхране
	Загађења: -извори загађења воде -извори загађења ваздуха -извори загађења земљишта -извори загађења животне средине -загађујуће материје у домаћинству (хемикалије, ознаке за опасне материје на амбалажи) -понашања која нарушавају изглед људске творевине (школе, зграде, споменике културе)

	Еколошка свест: -брига о биљкама и животињама у непосредној околини(прављење хранилица, појилица и кућица за птице, гајење и заливање биљака) -заштита угрожених биљних и животињских врста у околини -лековита својства неких биљака -рационално коришћење природних богатстава:штедња воде, енергије -рециклажа -прављење компоста -правила понашања која доприносе очувању здравља
--	--

ПОКАЖИ ШТА ЗНАШ- мултидисциплинарна секција

ЦИЉ	САДРЖАЈ ПРОГРАМА
Оспособљавање ученика за изражајно рецитовање песама различитог карактера, неговање културне баштине. Развој дечјих искуства и оспособљавање ученика да се изражавају користећи различите технике. Подстицати и развијати таленте код ученика за лепо певање, за упознавање народне музичке традиције и културе свог и других народа	<i>СРПСКИ ЈЕЗИК-ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА</i> (порука, текст, описивање, богаћење речника, изражајно казивање и читање, правописна правила) Говорење Вођени и слободни разговор. Говорни предлошци. Усмена порука. Причање и описивање. Казивање књижевног текста. Драмски, драматизовани текстови, сценска импровизација. Сценско извођење текста (драмско и луткарско). Богаћење речника: лексичке и синтаксичке вежбе. Разговорне, ситуационе и језичке игре. Писање Питања о сопственом искуству, бићима, предметима, појавама, сликама, о књижевном и некњижевном тексту. Писана порука. Краћа текстуална целина: о сопственом искуству, о доживљају, о сликама, поводом књижевног текста.
	<i>МУЗИЧКА КУЛТУРА</i> ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ (ИЗВОЂЕЊЕ, ПОКРЕТ) Држање тела и дисање – правилан начин певања. Правилна дикција – изговарање брзалица и бројалица. Певање песама по слуху различитог садржаја и карактера. Певање песама уз покрет – песме уз игру и народне песме Певање и извођење музичких игара уз свирање на дечјим инструментима – песме уз игру, дидактичке игре, музичке драматизације. Свирање инструменталних аранжмана на дечјим ритмичким инструментима и на алтернативним изворима звука. Музички бонтон.
	<i>ЛИКОВНА КУЛТУРА</i>

	ЛИКОВНА КУЛТУРА И ОКРУЖЕЊЕ Простор. Отворени и затворени простор, природа и простор који је човек обликовао. Карактеристичне визуелне одлике по којима се препознаје врста простора. Значај чувања споменика или значајних објеката у најближем окружењу. Значај уређења простора у коме ученик борави ОБЛИКОВАЊЕ Материјал и прибор. Поступци правилног и безбедног руковања и одржавања материјала, прибора и радне површине, значај одржавања хигијене и безбедног руковања прибором. Обликовање скулптуре. Обликовање меких материјала поступком додавања. Спајање разноврсних материјала. Обликовање цртежа. Врсте линија (отворена, затворена, права, крива, светла, тамна, широка, уска, дугачка, кратка, непрекинута, испрекидана, груба, нежна, спирална, таласаста, степенаста...). Изражајна својства линија у односу на материјал и прибор. Обликовање слике. Боја природних облика и боја облика које је створио човек. Изражајна својства боје у односу на материјал и прибор. Преобликовање. Предмети и материјал погодни за преобликовање (оштећени предмети, амбалажа, остаци тканина...). Различите информације као мотивација за стваралачки рад. Природа и непосредно окружење; машта и стварни догађаји; приче, песме и текстови из књига и часописа за децу и уџбеника, уметничка дела... ПРОСТОР Композиција у простору – поставка изложбе, уређење просторије, уређење школе, уређење околине у локалној заједници... <i>СВЕТ ОКО НАС/ ПРИРОДА И ДРУШТВО</i> НЕПОСРЕДНО ОКРУЖЕЊЕ Породични дом и школа Групе људи: породица, школска заједница, разред, одељење, суседи. Права и обавезе чланова група. Правила понашања појединаца и групе. Празници: породични, школски. Ја и други
--	--

	Основна осећања (радост, страх, туга и бес). Основне животне потребе (дисање, храна, вода, спавање и потреба за тоалетом). Сличности и разлике по полу, старости, способностима и интересовањима. Непосредно окружење Одговоран однос човека према животној средини (штедња воде, одлагање отпада на предвиђена места, брига о биљкама и животињама). Оријентација у простору и времену Кретање и сналажење у простору у односу на просторне одреднице: напред-назад, лево-десно, горе-доле и карактеристичне објекте. Сналажење у времену у односу на временске одреднице: делови дана, обданица и ноћ, дани у недељи, пре, сада, после, јуче, данас, сутра, прекјуче, прекосутра.
--	---

ХОРСКА СЕКЦИЈА (од 1. до 4. разреда)

ЦИЉ	САДРЖАЈ ПРОГРАМА
Циљ обухвата развијање слуха и ритма, ширење гласовних могућности и учвршћавање интонације. Развијање осећања припадности колективу, развијање естетских осећања и комуникацију с другим члановима хора. Један од главних циљева хорске секције је развијање сценских вештина и организације, рад на самопоштовању и самопоуздању, ослобађање ученика од јавног наступа и усмеравање ка систему позитивних вредности.	- аудиција за пријем нових чланова; - упознавање са секцијом и областима рада у оквиру ње; - формирање секције и планирање рада; - провера музичких и ритмичких способности.
	- састанак са старим и новим члановима хора и договор о раду и континуитету проба као и о терминима њиховог одржавања;
	- игре памћења; - понављајуће вежбе учења; - игре концентрације; - покрет на сцени; - мимика ..
	- вежбе дикције са звучним асоцијацијама;
	- драмске игре за експресију емоција; - покрет и ритмички израз; - мимика и телесна игра...
	- јавни наступ хора, поводом Дана школе, Новогодишњих концерата, прославе школске славе, такмичења и гостовања; - припрема костима, музике и сценографије; - прављење постера, дељење и организација догађаја .

	Стицање знања технике компоновања; Римовање, хармонизација, правила писања мелодије; Компоновање и писање у групи и самостално;
	Стицање знања превазилажења страха; Рад на треми у групи и самостално; Припреме за наступе;

План рада ликовне секције	
Теме:	
1. ПРИРОДА	- Маске за јесењи карневал - Сlike од јесењег лишћа - Фигуре од јесењих плодова
2. ПРАЗНИЦИ	- Идеје за зиму, Нову годину и Божић (новогодишња и Божићна декорација, слике за прозоре са зимским мотивима...) - Поклони за маме, баке и нама драге особе (украси са срцима, цветне честитке...) - Васкршње радости (васкршња декорација, шарање јаја, украсне корпусе од рециклажом материјала...)
3. ДРУГАРСТВО	- Рођенданске честитке и поклони за друга (другарица)
4. МОЈЕ ИГРАЧКЕ	- Правимо играчке од рециклираних материјала - картонске амбалаже, пластике, стиропора...
У реализацији наших замисли користићемо нама доступне материјале.	
Циљ активности је развијање дечје маште, њихових креативних способности, тактичких вештина, подстицање ученика да се креативно изражавају и стварају према личној избору и афинитетима.	

Од петог до осмог разреда

ДРАМСКА СЕКЦИЈА

ЦИЉ	САДРЖАЈ ПРОГРАМА
- развијање смисла и способности за правилно, течно и уверљиво усмено изражавање; - оспособљавање ученика за увиђање	Вежбе - дисање; - дикција; - мимика;

неопходности везе између речи и покрета. -припрема за успешно извођење програма поводом прославе Савиндана и Дана школе и осталих приредби на којима ученици учествују	- имитација; - говорништво; - игра; - глума
	Сценско извођење - одабир текстова за драмско извођење; - подела улога; - читање по улогама; - припрема костима и увежбавање кореографије; - припрема сценографије

Хорска секција

ЦИЉ	САДРЖАЈ ПРОГРАМА
Певање у хору има образовни и васпитни циљ. Образовни циљ обухвата развијање музикалност, ширење гласовних могућности и савладавање технике певања. Васпитни циљ обухвата развијање осећаја за припадност групи, развијање естетских осећања и комуникацију са другим члановима хора. Развијање музичке способности ученика и жеље за активним музицирањем и учествовањем на школским приредбама.	Хорска секција обухвата музички надарене ученике од 5. до 8. разреда, који учествују у хору, а укључују се и ученици који свирају неки инструмент. Програм секције: Обухвата три приредбе у току школске године: Дан школе (октобар), Школска слава – Свети Сава (јануар) и испраћај осмака (јун). Припрема певача – такмичара за такмичење „Триолица“. Организација рада: Часови се одржавају три пута недељно у одређеним месецима пред сваку приредбу и такмичење, по једном недељно у сваком објекту. Ученици су распоређени у три мешовите групе (у сваком објекту по једна мешовита група ученика од 5. до 8. разреда).

Црквено певање

ЦИЉ	САДРЖАЈ ПРОГРАМА
- неговање православне духовности, српске народне традиције и културног наслеђа, кроз уметничко изражавање. - неговање узвишених естетских и моралних вредности, кроз заједничко певање. - учење и певање песама (изворне народне (етно), духовне, литургијске) и унапређивање певачке технике; једногласно и двогласно певање. - развијање осећаја за заједницу, сарадњу, лепо понашање и поштовање сваког члана групе. - откривање уметничких талената и ослобађање од треме уз подршку групе.	Планирано је да се радионица реализује једном недељно, или једном у две недеље у учионици, а такође су планирани одласци у цркве, храмове, манастире и одржавање радионица ван учионице: 1. Уводни часови, вокалне технике, распевавање 2. Певање песама посвећених светитељима (радионица у манастиру Светог Стефана) 3. Духовна песма „Ми смо деца неба“ 4. Песме посвећене Светом Николи 5. Песме посвећене Пресветој Богородици 6. Божићне песме 7. Празнични тропари 8. Одабране песме из духовне лире Светог Владике Николаја 9. Литургијске песме 10. Одлазак у цркву на празник Улазка Христовог у Јерусалим 11. Одлазак у манастир Светог Архиђакона Стефана. (Радионица- двогласно певање) 12. Завршна појачка радионица; Приредба

Рецитаторска секција

Месец	Наставна јединица (садржај рада)
СЕПТЕМБАР	
	• Формирање рецитаторске секције. (1 час) • Упознавање чланова секције са Годишњим планом рада и договор о начину рада. (1 час)
ОКТОБАР	
	• Разговор о поезији, рецитовању и значају изражајног казивања. (1 час) • Анализа досадашњих искустава и мотивација за рад у секцији. (1 час) • Посета Сајму књига. (блок настава – 2 часа)
НОВЕМБАР	
	• Разумевање песничког текста (тема, мотиви, емоције, ритам). (1 час) • Избор песама за рецитовање и анализа њиховог садржаја. (2 часа)

	• Вежбе правилног изговора гласова и јасне дикције. (1 час)
ДЕЦЕМБАР	
	• Акценатске вежбе. (2 часа)
	• Вежбе темпа, мимике и гестикулације. (1 час)
	• Савети и вежбе за савладавање треме. (1 час)
	• Увежбавање изабраних песама. (1 час)
ЈАНУАР	
	• Почетак и завршетак рецитаторског наступа. (1 час)
	• Вежбе правилног изговора и дикције. (1 час)
	• Вежбе интонације и јачине гласа. (1 час)
ФЕБРУАР	
	• Припрема за школско такмичење у рецитовању. (2 часа)
	• Вежбе контроле треме, покрета и изражавања емоција. (1 час)
МАРТ	
	• Говор тела и комуникација са публиком. (1 час)
	• Школско такмичење и рецитовању. (блок настава 2 часа)
	• Паузе у рецитовању, темпо, мимика и гестикулација. (1 час)
АПРИЛ	
	• Усавршавање интерпретације и сценског наступа за наредни ниво такмичења. (2 час)
	• Пробе и корекције наступа. (2 час)
МАЈ	
	• Разговор о искуствима, постигнутим резултатима и предлозима за наредну школску годину. (1 час)
	• Посета књижевној манифестацији или културном догађају. (блок настава 2 часа)
	• Размена утисака након посете и евентуалне сарадње и учешћа на неком културном догађају. (1 час)
ЈУН	
	• Анализа рада секције, израда извештаја и предлози за унапређење рада у наредној школској години. (1 час)
	• Предлози за рад у наредној школској години као и разматрање нових поетских текстова. (1 час)

12. ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ

Школа у сарадњи са установама за професионалну оријентацију помаже родитељима и ученицима у избору средње школе и занимања, према склоностима и способностима ученика и у том циљу прати њихов развој и информише их о карактеру и условима рада појединих занимања.

Овај програм обухвата задатке у областима: идентификовања, подстицања, праћења, усмеравања, испитивања професионалних интересовања ученика, као и помоћ приликом професионалног опредељивања ученика.

Програмом су обухваћени ученици 1. до 8. разреда, а најинтензивније активности усмерене су на ученике старијих разреда, посебно осмог разреда.

Програм ће се реализовати у оквиру часова редовне наставе, слободних активности ученика, а посебно кроз часове одељењског старешине и рад психолога и педагога.

Школа формира Тим за професионалну оријентацију у чијем су саставу стручни сарадници и наставници (одељењске старешине) ради праћења индивидуалних склоности ученика и пружања помоћи ученицима и њиховим родитељима у избору средње школе и занимања.

Тим за ПО реализује програм професионалне оријентације за ученике 7. и 8. разреда.

Професионална оријентација у 1., 2. и 3.разреду

Програмски садржај	Динамика	Носилац реализације
1. Која задужења имају укућани – играње улога 2. Посета пошти, продавници, вртићу... (службама које брину о развоју града)	Октобар	одељењски старешина 1. разреда одељењски старешина 3. разреда
1. Како сам изабрао позив – прича нам један ђачки родитељ 2. Кад порастем бићу	Новембар	одељењски старешина 2. разреда и 4. разреда
1. Ученици причају о занимањима својих родитеља, дека, бака 2. Кад порастем бићу...	Фебруар	одељењски старешина 1. разреда одељењски старешина 2. разреда
1. Родитељ нам прича о свом занимању (посета једног родитеља часу ОС)	Април	одељењски старешина 3. разреда родитељ
1. Квизови, певање, рецитовање садржаја на тему појединих области рада	Током године	одељењски старешина родитељ

Професионална оријентација у 4., 5. и 6. разреду

Програмски садржај	Динамика	Носилац реализације
1. Идентификовање деце са склоностима за уметност, природне и друштвене науке 2. Стицање потпунијих знања о занимањима кроз различите наставне предмете	Током године	учитељи наставници
1. Разговор о радним навикама и планирању времена 2. Да ли се послови деле на мушке и женске, прљаве?	Новембар	одељењски старешина 5. и 6. разреда
1. Успех у школи и избор занимања	децембар	одељењске старешине 4. разреда
1. Која занимања знаш, шта ти је потребно да би био успешан у послу? 2. Израда паноя „Моје будуће занимање“	Март	одељењски старешина 5. разреда одељењски старешина 4. разреда
1. Којим пословима се баве људи око мене?	Мај	одељењски старешина 5. разреда

Професионална оријентација у 7. и 8. разреду

Програмски садржај	Динамика	Носилац реализације
1. Детаљно информисање ученика о подручјима рада, образовним профилима занимањима Посета школама за које се ученици 8. р. интересују (индивидуално или групно) 3. Индивидуално професионално саветовање (разговори)	Током године	Педагог, психолог одељ. старешине и 8. Разреда
1. Планирамо успех да бисмо се уписали у школу коју желимо 2. Графикон интересовања (радионица ПО - час) , 8. разред	Октобар	Одељ. старешина психолог
1. У свету интересовања (радионица ПО-час) , 7. разред 2. Упитник „Професионална интересовања ученика“, 8. разред	Новембар	Одељењске старешина 7 и 8. раз. педагог, психолог,

3. Информисање родитеља о професионалној оријентацији ученика		
1. Критеријум за избор средње школе (радионица ПО- час), 8. раз.	Децембар	ОС 8.разред, ПП
1. Мрежа средњих школа (радионица ПО- час), 8. раз. 2. Прикупљање и начин обраде информација о школи и занимању (радионица ПО - час), 7. раз	Фебруар	Педагог, психолог Одељ. старешине 7. и 8. раз., Тим
1.Тест професионалне оријентације и петостепена скала процене 2. Индивидуални разговори у вези избора занимања	Март	Психолог, педагог
1. Занимања за која оспособљавају београдске средње школе 2. Представљам вам своје будуће занимање (радионица ПО - час), 7. раз. 3. Како родитељи могу да помогну својој избору занимања? 4. Избор средње школе и будућег занимања	Април	Педагог, психолог, одељењски старешина 7. и 8.раз.
1. Моја одлука о занимању, 8. разред	Мај	Одељ. старешина

13. ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

Циљеви програма здравствене заштите ученика су:

- стицање знања, формирање ставова и понашања ученика у вези са здрављем и здравим начином живота
- унапређивање хигијенских и радних услова у школи и елиминисање утицаја који штетно делују на здравље
- остваривање узајамне сарадње школе, породице и заједнице на развоју, заштити и унапређењу здравља ученика
- превенција употребе дрога

Начин реализације:

- путем целокупне организације живота и рада у школи
- кроз предавања и радионице на часовима ОС
- кроз наставу и ваншколске активности. путем стручних тема, мини истраживања и предавања за родитеље
- кроз сарадњу са развојним саветовалиштем Дома здравља Палилула и саветовалиштем за младе.

Теме које ће бити реализоване:

Програмски садржај	Облик и динамика	Носилац реализације
Вршњачки односи и правила понашања на часовима	Радионоце, разговор	Наставници, одељ. старешине
Промене у пубертету – девојчице 5. и 6. разреда	Радионице, разговор	Едукатори
Адолесценција	Предавање	Педагог
Здравље зуба	Радионице, разговор, ЧОС	Школски стоматолог
Недеља здравља уста и зуба		Учитељи
Хигијенске навике ученика	Разговор	Учитељи
Репродуктивно здравље (превенција од полно преносивих болести)	Часови, разговори	Одељењски старешина
Превенција менталног здравља	ЧОС, Ученички парламент, радионице	Одељењски старешина, психолог, педагог
Превенција дигиталне зависности и безбедно коришћење дигиталних технологија	ЧОС, радионице, предавања, Ученички парламент	Одељењски старешина, психолог, педагог, наставник информатике
Светски дан менталног здравља 10.10.	Књига обавештења	Помоћник директор
Обележавање Дана здраве хране 16.10.	Доноси се здрава ужина у школу	Одељењске старешине

Пушење је штетно – ја имам став, а ти	ЧОС 6. разред	Одељењске старешине
Болести зависности	ЧОС 6. разред	Одељењске старешине
Дрога	ЧОС 7. разред	Одељењске старешине
Пушење, алкохол, дрога – НЕ	Радионица 8. разред	Одељењски старешина
Превенција употребе алкохола и дрога	Индивидуални разговори	Одељењске старешине, психолог, педагог
Значај редовне физичке активности за физичко и ментално здравље	Часови физичког васпитања, разговори	Учитељи, наставници физичког васпитања, одељењске старешине
Промоција здравих стилова живота кроз спорт и рекреацију	Часови физичког васпитања, активности	Учитељи, наставници физичког васпитања, родитељи
Прављење паноа на тему "Здравље и здрави стилови живота"	Пано по одељењима	Одељењске старешине

Ученици су под сталном здравственом контролом школског лекара, стоматолога и медицинских сестара Дома здравља "Др Милутин Ивковић".

Школски лекар и стоматолог обављају систематске прегледе ученика (први, трећи, пети и седми разред у току првог полугодишта) и контролне прегледе ученика (други, четврти, шести и осми разред у току другог полугодишта), вакцинацију ученика према календару вакцинација и контролне прегледе ученика који одлазе на екскурзије и наставу у природи. Сви прегледи се обављају у амбуланти Дома здравља јер школа нема адекватан простор. Обавеза школе је да родитеље обавести о терминима прегледа и вакцинације.

14. ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Школа у сарадњи са надлежним установама брине о социјалној заштити, посебно ученика из осетљивих група. Садржаји рада биће усмерени на израду социјалне карте школе. У току школске године школа планира да организује хуманитарне акције. Планирана је организација Васкршњег базара у сарадњи са друштвеном средином. Досадашња је пракса школе да организујемо и друге хуманитарне акције према потреби, а у складу са могућностима. Оствариће се сарадња са подмлатком Црвеног крста и општином Палилула.

Програмски садржај	Носилац реализације	Динамика
Евидентирање ученика који имају потребу за социјалном подршком	Одељењске старешине, секретар, психолог школе	Септембар/октобар
Сарадња са Центром за социјални рад и другим институцијама које се баве социјалном заштитом и подршком	Директор, педагошко-психолошка служба	Током године
Мостови пријатељства – сарадња између школских објеката	Наставници, одељењске старешине	Током године
Организовање хуманитарних акција у циљу прикупљања средстава за потребе угрожених ученика	Наставници грађанског васпитања и верске наставе	Током године
Саветодавни рад и подршка ученицима	Психолог, педагог, одељ.ст.	Током године
Саветодавни рад и сарадња са родитељима, односно старатељима ученика којима је потребна социјална подршка	ПП служба, одељењске старешине	Током године

15.ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Програм заштите животне средине обухвата активности усмерене на јачање и развој еколошке свести, развијање љубави према природи, као и значај очувања природних ресурса. Реализација овог програма омогућава услове за креативно провођење слободног времена, подстиче ученике на унапређење и очување животне средине, развија позитиван став и мишљење о школи, развија толеранцију, другарство, солидарност и хуманост.

Теме које ће бити реализоване:

Програмски садржај	Облик	Носилац реализације
Заштита животне средине (однос према природи)	Часови, разговор	Учитељи, одељењске старешине
Уређење учионица и школског дворишта	Панои, ЧОС, сађење цвећа, чишћење дворишта	Учитељи, наставници, одељењске старешине
Еколошка патрола	Праћење уредности школског простора и дворишта	Еколошка секција, учитељи, наставник биологије
Дунав – наше благо Међународни дан река 14.3.	Реализација радионица, презентација и ликовних радова на тему Дунава	Учитељи, наставник ликовне културе, наставник биологије
Живи свет Дунава	Истраживачке активности, израда паноя, презентација и квизова о врстама које насељавају Дунав	Наставници биологије, еколошка секција
Посета Тропикаријуму Посета Ботаничкој башти	Организовање посете ради упознавања различитих биљних и животињских врста	Учитељи, одељењске старешине, наставници биологије, директор школе
Наш однос према природи, животињама и људима	ЧОС	Учитељи 3. разред
Светски дан планина 11.12.	Разговор, пано	ОС, наставници географије
Обележавање Дана ластавица 19.3.	Уређење паноя по објектима	ОС, наставници географије
Обележавање Дана планете Земље 22.4.	Разговор, пано	ОС, наставници географије
Обележавање Дана заштите животне средине 5.6.	Разговор	ОС, наставници биологије

16.ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ

Школа остварује сарадњу са представницима локалне самоуправе, по питањима значајним за развој и унапређење квалитета рада школе. Она прати и укључује се у дешавања на територији локалне самоуправе.

Оствариваће се сарадња са Домом здравља (вакцинација деце, систематски прегледи, предавања), Институтом за ментално здравље, МУП-ом, Центром за културу Влада Дивљан, Ватрогасним друштвом Палилула, Црвеним крстом, Центром за социјални рад (сарадња у вези са ученицима и родитељима који имају проблема из делокруга Центра за социјални рад), предшколом установом „Бошко Буха“ (посебно сарадња са ПУ „Мали сунцокрети“), Дечијим културним центром, организацијом Пријатељи деце Палилуле, КУД-ом Прело, хуманитарном организацијом Буди хуман.

Да би се што квалитетније остварили задаци и активности школе као установе, неопходно је наставити сарадњу са струковним телима (секције наставника и стручних сарадника) на општинском и градском нивоу, као и са Министарством просвете.

Поједине институције ће својим спонзорством омогућити куповину неопходних наставних средстава, а тиме ће посредно утицати на подизање квалитета наставног процеса.

Помоћ школа очекује и у организовању различитих хуманитарних активности: сакупљање уџбеника и одеће за сиромашне и угрожене ученике, учешће у реализацији свих наградних тема и организацији Хуманитарног Базара.

Активност	Време	Носиоци/ реализатори	Сарадници ван школе
Даривање првака	септембар	Директор	Јединица локалне самоуправе
Учешће у изради Акционог плана РП	октобар	Актив за развојно планирање	Представник локалне самоуправе
МУП пројекат „Заједно и безбедно кроз детињство“	Током године	Директор, одељењске старешине	МУП, Министарсто Просвете
Дечја недеља	Прва недеља октобра	директор школе, наставници, представници Савета родитеља	Пријатељи деце Палилула
			Предшколска установа „Бошко

			Буха"
Приредба за Дан школе	октобар	директор, наставници	УК Владе Дивљан
Награде ученицима за освојена места - светосавски конкурс	27. јануар	Директор школе, Стручно веће за друштвене науке	Јединица локалне самоуправе, црквена заједница – Црква у Вишњици
Спорт у школи Школска и општинска такмичења	мај	Наставници физичког и здравственог васпитања	Јединица локалне самоуправе, СПОРТИШ
Велики Васкршњи карневал Најлепша Васкршња корпа и васкршње јаје	април	Директор, учитељи	ЛС и Град Београд
Игралишта, мобилијари	Током године	Директор школе	Јединица локалне самоуправе
Награђивање ученика носиоца Вукових диплома и ђака генерације – обележавање краја основне школе за осмаке	јун	Директор школе, одељењске старешине	Јединица локалне самоуправе
Општински Савет родитеља - унапређења рада васпитно-образовних установа, локалне заједнице и других друштвених сервиса који су одговорни за безбедно и правилно одрастање и развој деце и младих	Током године	Директор школе, помоћник директора	Представник у Општинском Савету родитеља
Посета деце из предшколске установе	Март	Учитељи четвртог разреда, стручна служба, директор	ПУ Мали сунцокрети
Сарадња са средњим школама на општини Палилула	Мај/јун	директор, стручна служба, о.с ученика 8. разреда	Служба за запошљавање

Ликовни конкурс „Крв живот значи“	Током године	наставници	Црвени крст
Хуманитарна акција „Трка за срећније детињство“	Током године	ученици	
Предавања из прве помоћи Обуке, такмичење Подела пакетића социјално угроженим ученицима	Током године	наставници биологије	

17.ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ

ЦИЉЕВИ:

- Успостављање сарадње породице и школе, међусобног уважавања и поверења;
- Развијање сарадничких односа између родитеља и наставника;
- Детаљно информисање, саветовање и консултовање у вези са значајним питањима у образовно - васпитном процесу;
- Подржавање и подстицање развоја ученика и њиховог напредовања у образовно-васпитном процесу.

ЗАДАЦИ:

- Информисање родитеља о раду и напредовању ученика;
- Развијање партнерског деловања породице и школе у образовању и васпитању ученика;
- Обезбеђивање редовне и квалитетне комуникације између породице и школе;
- Остваривање позитивне интеракције наставник - родитељ;
- Обезбеђивање информисаности породице о дешавањима која се остварују у школи.

Програм сарадње са породицом (родитељима, тј. другим законским заступницима ученика), односи се на информисање, саветовање, укључивање у наставне и остале активности школе, консултовање у доношењу одлука око безбедоносних, организационих и финансијских питања, с циљем унапређења квалитета образовања и васпитања.

Сарадња са родитељима одвијаће се непосредно на састанцима Савета родитеља, а посредно школа ће сарађивати са свим родитељима ученика преко: одељенских старешина, наставника, стручних сарадника и директора школе.

Непосредна сарадња са родитељима одвијаће се путем:

- Родитељских састанака
- Дана отворених врата
- Отворени дан школе (присуствовање образовно-васпитном раду)
- Индивидуалних разговора
- Предавања и трибина
- Спортске активности
- Ликовне радионице

Родитељи ће благовремено бити обавештени о успеху и владању ученика као и мерама које треба предузети у циљу превазилажења постојећих проблема. Ако родитељ, односно старатељ не долази на родитељске и индивидуалне састанке одељењски старешина је у обавези да га у писменој форми обавести о успеху и оценама, евентуалним тешкоћама и изостанцима ученика и последицама изостајања. Родитељи ће бити укључени у све информације везане за допунску наставу, са свим повратним информацијама које ће помоћи ученицима у савладавању потешкоћа у учењу и савладавању градива.

Родитељи ће се нарочито ангажовати:

- на активностима којима је циљ побољшање услова живота и рада ученика, уређењу школског простора
- у доношењу одлука о извођењу екскурзија и наставе у природи, избору агенције и сл.
- у активностима у вези са безбедношћу ученика у школи,
- у организовању хуманитарних, радних и других акција,
- у организовању програма и плана слободних активности,
- у решавању животних проблема ученика,
- у избору слободних и ваннаставних активности
- у остваривању појединих делова програма професионалне оријентације,
- у решавању организационих и других питања преко Савета родитеља
- у изради дидактичког материјала и прибора у циљу унапређивања васпитно-образовног рада,
- у свим областима које су од важности за ученике и саму школу.

РОДИТЕЉСКИ САСТАНЦИ

Програмски садржај	Динамика	Носилац реализације
1. Представљање нових наставних предмета и активности и реализовати у текућој школској години 3. Облици сарадње породице и школе, календар одржавања родитељских састанака и Дана отворених врата 4. Правилник о понашању родитеља и ученика 5. Избор члана Савета родитеља 6. Предавања за родитеље првог разреда: Полазак у први разред (очекивана понашања ученика; сарадња са школом) 7. Прелазак са разредне на предметну наставу	Септембар	Одељ.старешина од 1. до 8. р. Одељ. стар. 1.р. Директор, педагог, психолог Одељ.стар. 5.р.
1. Анализа успеха и владања ученика на крају првог квалификационог периода 2. Предузимање адекватних мера у оквиру породице како би се успех задржао или побољшао 3. Предавања за родитеље: - Радни дан ученика и коришћење слободног времена - Информисање о профес. оријентацији ученика 4. Укључивање родитеља у активности у оквиру самовредновања	Октобар	Одељ. старешина од 1. до 8. р. Одељ. старешина од 5. до 8.р. Психолог 8.р.

1. Анализа успеха и владања ученика на крају првог полугодишта 2. Предлог мотивационих мера за побољшање успеха ученика 3. Усклађивање васпитног деловања школе и Породице	Јануар	Одељ. старешина од 1. до 8. р.
1. Анализа успеха и владања ученика на крају трећег класификационог периода 2. Како родитељи могу да помогну својој деци при избору занимања 3. Успех у школи и избор школе и будућег занимања 4. Предавање за родитеље: - Улога породице и школе у развоју читалачких - Позитивно дисциплиновање	Април	Одељ. старешина од 1. до 8.р. Одељ. старешина 8.р. Одељ. старешина 7.р. Библиотекар 2.р. Психолог 1.р.
1. Анализа успеха и владања ученика на крају 2. полугодишта 2. Уџбеници, лектира, прибор за рад у наредној школској години 3. Утисци о школској 2026/27. години	Јун	Одељ. старешина од 1. до 8. р.

18. ПРОГРАМ ИЗЛЕТА, ЕКСКУРЗИЈА И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ

Циљ екскурзије је савлађивање и усвајање дела наставног програма непосредним упознавањем појава и односа у природној и друштвеној средини, упознавањем културног наслеђа и привредних достигнућа која су у вези са делатношћу школе, као и рекреативно - здравствени опоравак ученика. Такође, овај облик наставе омогућава наставницима да упознају ученике у неформалној атмосфери и стекну бољи увид у њихове социоемоционалне компетенције и степен прихваћености у вршњачкој групи, као и да „осете” динамику вршњачких односа у одељењу, што је важно за превенцију насиља и неговање вредности сарадње и солидарности.

Задаци екскурзије су образовно - васпитни и здравствени и то:

- продубљивање, проширивање и обогаћивање знања и искустава ученика,
- повезивање и примењивање знања и умења,
- развијање љубави према отаџбини, њеној историји, култури и природним лепотама, неговање позитивног односа према свим њеним грађанима и њиховим националним, културним, етичким и естетским вредностима,
- неговање солидарности, хуманизма, другарства и осећаја заједништва,
- успостављање непосреднијих односа између наставника и ученика и ученика међусобно,
- проучавање објеката и феномена у природи,

- уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима,
- упознавање с начином живота и рада људи појединих крајева,
- развој и практиковање здравих стилова живота,
- развијање свести о значају одрживог развоја и изграђивање еколошких навика и навика заштите животиња

Садржаји екскурзије подразумевају остваривање дела наставног и ваннаставног плана и програма и саставни су део Годишњег плана рада за 2026/2027. школску годину.

Екскурзија ће се организовати и извести уз претходну писмену сагласност родитеља, ако се пријави најмање 60% ученика истог разреда.

Директор школе биће носилац припреме, организације и извођења плана и програма путовања. Стручни вођа путовања припрема и изводи програм који се односи на остваривање постављених образовно-васпитних циљева и задатака и одговарајућих садржаја.

Стручног вођу пута именује директор из реда наставника који остварују наставни план и програм, а који су у вези са циљевима, задацима и садржајима наведених активности. Одељенски старешина обезбеђује организационо - техничке услове за извођење путовања и координира остваривање садржаја и активности предвиђених планом и програмом, стара се о безбедности и понашању ученика.

После изведеног путовања у року од три дана стручни вођа пута подноси директору Извештај о реализацији екскурзије који треба да садржи дестинацију путовања, бројно стање ученика и наставника, информацију о стеченим знањима и искуствима са путовања, начин њихове интеграције у наставни процес, утиске ученика о реализованом путовању, као и планиране обавезне активности које ће наставници са ученицима осмислити и реализовати у настави и ваннаставним активностима (нпр.пројекти, презентације за родитеље, изложбе и сл.).

Техничка организација ће се обавити у складу са Правилником о организацији и остваривању наставе у природи и екскурзије у основној школи (Службени гласник РС - Просветни гласник бр.30/2019).

Екскурзију ће финансирати родитељи ученика, тако што ће износ целе екскурзије моћи да плате по унапред одређеној временској динамици на више рата, а средства прикупљена за ту намену уплатиће се на посебан подрачун.

План екскурзија у школској 2026/2027. години			
Разред	Дестинација	Време реализације	трајање
I и II	Београд – Засавица – Београд	април/мај	1 дан
	Београд – Засавица – Београд	април/мај	1 дан

III и IV	Београд – Опленац – Орашац – Топола – Београд Београд – Рудник – Весела ливада - Београд	април/мај	1 дан
V и VI	Београд – Копорин – Свилајнац – Манасија – Београд	април/мај	1 дан 1 дан
VII и VIII	Београд – Смедерево – Ђердап – Виминацијум – Љубичево – Београд	април	3 дана

План полудневних посета/излета			
Разред	Врста	Релација	Време реализације
I, II III и IV	Полудневни излет	Предлози: Јавни тераријум и тропикаријум – Топчидер Бојчинска шума	октобар
	Посете	Позориште	децембар

План наставе у природи			
Разред	Врста	Релација	Време реализације
I – IV	Настава у природи	Предлози: Соко Бања, Златибор и Тара	Мај

19. ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ

1. Увод

Школска библиотека представља савремени информациони, образовни и културни центар школе који својим радом пружа подршку наставном процесу, развија читалачку, информациону и медијску писменост и подстиче културу читања и самосталног учења.

Рад школске библиотеке заснива се на Закону о основама система образовања и васпитања, Правилнику о програму свих облика рада стручних сарадника, Школском програму, Годишњем плану рада школе и потребама ученика, наставника и осталих запослених.

Школски библиотекар, као стручни сарадник, непосредно учествује у реализацији образовно-васпитног процеса, пружа подршку настави, организује културно-просветне активности и доприноси развоју функционалног знања, критичког мишљења и доживотног учења.

2. Визија

Школска библиотека је савремен, функционалан и подстицајан простор у коме ученици радо бораве, читају, истражују, уче и развијају своје потенцијале. Она је место сусрета знања, књиге, културе и савремених извора информација у коме ученици развијају и негују љубав према читању, учењу и истраживању.

3. Мисија

Мисија школске библиотеке је да обезбеди доступност знања, информација и културних садржаја свим ученицима и запосленима, развија љубав према читању, подстиче самостално учење, истраживачки дух и критичко мишљење и доприноси квалитету наставе.

4. Циљеви програма

- Развијање читалачке, информационе и медијске писмености;
- Подстицање љубави према књизи и читању;
- Подршка наставном процесу;
- Развијање самосталног учења и критичког мишљења;
- Обогаћивање библиотечког фонда;
- Функционално и естетско уређење простора библиотеке;
- Развијање сарадње са наставницима, родитељима и установама културе.

5. Задаци школске библиотеке

- Обезбеђивање библиотечке грађе и извора информација;
- Организовање библиотечких часова, радионица, изложби и књижевних сусрета;
- Развијање читалачких навика ученика;
- Подстицање истраживачког рада и функционалног знања;
- Вођење аутоматизованог библиотечког пословања;
- Сарадња са свим учесницима образовно-васпитног процеса;
- Континуирано унапређивање рада библиотеке.

6. Развојни приоритети

- Развој библиотеке као савременог центра за учење;
- унапређивање читалачке културе;
- развој библиотечких часова и радионица;
- осавремењивање библиотечког фонда;
- развој библиотечког блога „Мали кутак велике маште“;
- сарадња са јавним библиотекама и установама културе;
- повећање броја активних корисника библиотеке.

7. Области рада

Рад са ученицима реализује се кроз библиотечке часове, тематске радионице, препоруке за читање, рецитаторску секцију, конкурсе и обележавање значајних датума. Сарадња са наставницима и стручним сарадницима обухвата планирање наставних и ваннаставних активности, обезбеђивање литературе и реализацију заједничких пројеката.

Библиотечко-информациона делатност обухвата набавку, инвентарисање, каталогизацију, класификацију, сигнирање, заштиту библиотечке грађе и вођење ИБГ програма.

Културно-просветна делатност обухвата изложбе, књижевне сусрете, посете библиотекама, литерарне и ликовне конкурсе, промоцију читања и друге културне активности. Сарадња са родитељима и локалном заједницом представља важан сегмент рада школске библиотеке.

Сарадња са предшколским установама. Организовање посете школској библиотеци, упознавање са начином рада и правилима понашања у библиотеци. Континуирано стручно

усавршавање библиотекара доприноси унапређивању квалитета библиотечно-информационе и образовно-васпитне делатности.

8. Начин реализације

Програм се реализује непосредним радом са ученицима, сарадњом са наставницима и стручним сарадницима, библиотечким часовима, радионицама, пројектима, рецитаторском секцијом, сарадњом са јавним библиотекама, установама културе, применом информационо-комуникационих технологија и редовним библиотечно-информационим пословањем.

9. Праћење и вредновање

Праћење реализације врши се кроз библиотечку документацију, ИБГ евиденцију, годишње и полугодишње извештаје, анализу активности, статистичке показатеље и самовредновање рада.

10. Очекивани резултати

Очекују се развијеније читалачке навике ученика, већи број активних корисника библиотеке, унапређена информациона и медијска писменост, већа укљученост ученика у библиотечке активности, квалитетнија подршка настави, осавремењен библиотечки фонд и унапређена сарадња са установама културе.

Програм ће се реализовати у складу са Годишњим планом рада школе и Годишњим планом рада школског библиотекара, а по потреби ће се допуњавати и усклађивати са потребама школе и ученика.

20. НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ДРУГИХ ОБЛАСТИ РАЗВОЈНОГ ПЛАНА ШКОЛЕ КОЈИ УТИЧУ НА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНИ РАД

Полазећи од Развојног плана школе, којим су утврђени приоритети у остваривању образовно-васпитног рада, активности предвиђене Школским програмом усмерене су на реализацију развојних циљева установе. Развојни приоритети школе утврђени су на основу резултата самовредновања, анализе показатеља квалитета рада, извештаја стручних органа и тимова, као и других релевантних показатеља успешности рада школе.

Током претходног циклуса самовредновања по први пут су вредноване све области квалитета рада установе, што је омогућило свеобухватан увид у функционисање школе и препознавање њених снага, али и области које захтевају даље унапређивање.

У наредном периоду посебна пажња биће посвећена даљем унапређивању области Етос и Образовна постигнућа ученика. Избор ових развојних приоритета заснива се на анализи резултата самовредновања и показатеља квалитета рада школе, са циљем даљег јачања квалитета образовно-васпитног рада и унапређивања услова за учење и развој сваког ученика.

Унапређивање области Етос реализоваће се кроз јачање позитивне организационе културе, развијање професионалне сарадње и међусобног поверења запослених, неговање културе дијалога, уважавања и одговорности, као и кроз даље унапређивање сарадње са ученицима, родитељима и локалном заједницом. Посебна пажња биће посвећена стварању подстицајног, безбедног, инклузивног и мотивишућег окружења за рад и учење у свим објектима школе.

Унапређивање области Образовна постигнућа ученика оствариваће се кроз континуирано унапређивање наставе и учења, примену савремених наставних метода и облика рада, индивидуализацију и диференцијацију наставног процеса, формативно праћење и вредновање напредовања ученика, пружање додатне подршке ученицима којима је потребна, као и подстицање развоја потенцијала даровитих ученика. Посебна пажња посветиће се анализи образовних постигнућа ученика, планирању и спровођењу мера које ће допринети њиховом даљем унапређивању.

Развојни приоритети школе оствариваће се кроз редовну наставу, изборне програме, ваннаставне активности, рад одељењских старешина, стручних већа и тимова, програме подршке ученицима, стручно усавршавање запослених, сарадњу са породицом и локалном заједницом, као и кроз пројекте и активности које произилазе из специфичности школе и њеног непосредног окружења.

Сви програми и активности предвиђени овим Школским програмом међусобно су повезани и представљају јединствен систем подршке остваривању развојних циљева школе. Реализација развојних приоритета биће интегрисана у годишње и оперативно планирање наставника, рад стручних већа и тимова, програме ваннаставних активности, стручно усавршавање запослених, рад са ученицима и сарадњу са родитељима и локалном заједницом.

Праћење реализације Развојног плана спроводиће се континуирано кроз рад Стручног актива за развојно планирање, Тима за обезбеђивање квалитета и развој установе, Тима за самовредновање, директора, помоћника директора, стручних сарадника, стручних већа и осталих тимова и актива које делују у оквиру школе.

Ефекти планираних активности процењиваће се анализом показатеља квалитета, резултата самовредновања, образовних постигнућа ученика, извештаја о раду и других релевантних показатеља, а добијени резултати користиће се за планирање нових мера и континуирано унапређивање квалитета образовно-васпитног рада.

21. ИНКЛУЗИВНО ОБРАЗОВАЊЕ

1. Прилагођавање начина рада и услова у којима се изводи образовно -васпитни рад

У складу са чињеницом да наставу похађа извешан број ученика са развојном проблематиком (поремећаји говора, пажње и моторике , мешовити развојни поремећаји, поремећаји интелектуалног развоја) школа обезбеђује додатну подршку у образовању и васпитању тако што прилагођава приступ, начине и услове рада са овим ученицима. Све већи изазов су ученици са понашајним проблемима у настави.

У нашој школи ученицима који се образују по ИОПу и код којих је уочена потреба проистекла из развојних проблема и поремећаја, школа обезбеђује додатну подршку школског дефектолога.

Педагошко-корективни рад дефектолога са овим ученицима одвија се у сва три објекта наше школе, по утврђеном распореду који се израђује у складу са постојећим распоредом одељења и сагласности родитеља са распоредом часова.

Рад се одвија у мањим групама, за одређене предмете – српски језик и књ. и математику као и за индивидуално - корективне вежбе за одређене ученике.

Активности у оквиру пружања подршке од стране дефектолога овим ученицима садржано је у *Плану и програму подршке за ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом* који је саставни део Годишњег плана рада школе.

Индивидуални образовни планови свих ученика који се образују по ИОПу 1, 2, 3 чине прилог Школског програма.

2. Школа обезбеђује услове за реализацију циљева и исхода тако:

- да сваки ученик у школи учи и стиче знања, развија све своје потенцијале , припрема се за даље школовање и што самосталнији будући живот .
- да се образује у позитивном, стимулативном окружењу где школска клима омогућава да оно буде прихваћено од вршњака, да има осећај припадности одељењу и школи, да стиче и развија самопоуздање и самопоштовање.
- да се ученици из потенцијално маргинализованих група не осећају маргинализовано, отуђено, посрамљено, одбачено, постиђено, скрајнуто или искључено у току школовања
- да се подстицањем на укључивање у ваннаставне активности и секције ови ученици укључују у групне вршњачке активности , чиме јачају свој емотивни и социјални развој

3. Руководи се *Правилником о ближим упутствима за утврђивање права на индивидуални образовни план, његову примену и вредновање („Сл.гласник РС", бр.74/2018)* ТИМ за инклузивно образовање има за циљ да правовремено препозна, реагује и пружи подршку ученицима који имају тешкоће у укључивању и напредовању у васпитно образовном раду и учењу, који имају сметње у развоју, инвалидитет, живе у социјално

нестимулативној средини и сл., као и ученицима који остварују резултате значајно изнад нивоа општих и посебних стандарда.

За свако дете које не постиже прописане исходе и стандарде, или се уочава да не постиже успех у складу са својим капацитетима и могућностима, учитељи у сарадњи са стручним тимом за инклузивно образовање, директором и ПП службом планирају подршку у ОБ, тј. примењују **индивидуализацију** у настави.

Међу ученицима којима се пружа додатна подршка у образовању и васпитању у нашој школи налазе се они који наставне садржаје похађају уз помоћ:

ИОП1 - прилагођеног програма наставе и учења (прилагођавање и обогаћивање простора и услова у којима се учи, метода рада, уџбеника, наставних средстава, активности и лица која пружају подршку);

ИОП2 - измењеног програм наставе и учења у којем се, осим садржаја планира прилагођавање исхода образовања и васпитања и прилагођавање садржаја за један, више или за све предмете;

ИОП3 - проширен и продубљен програм наставе и учења који се примењује за ученике са изузетним способностима.

Овај Тим има следеће задатке:

- Израда годишњих и оперативних планова рада ТИО
- Сагледавање броја ученика којима је потребна додатна подршка
- Давање предлога за утврђивање права на ИОП
- Предлагање чланова Тима за пружање додатне подршке (ИОП тимови) за сваког ученика директору Установе; формирање Тимова за пружање додатне подршке за сваког ученика који имају задатак да:
 - идентификују ученика којима је потребна додатна подршка
 - израде ИОП-а за ученика са сметњама у развоју или ученика са обогаћеним, проширеним програмом
 - реализација ИОП-а, ревидирање ИОП-а и давање на увид Тиму за ИО.
- Координација радом Тимова за пружање додатне подршке ученицима,
- Прикупљање писмене сагласности родитеља за израду ИОП-а,
- Достављање ИОП-а на усвајање Педагошком колегијуму,
- Обавештавање родитеља конкретног ученика о одлуци педагошког колегијума о усвајању ИОП-а,

- Достављање Интерресорној комисији Захтева за обезбеђивање додатне образовне подршке ученику,
- Континуирана сарадња са родитељима ученика из осетљивих група,
- Праћење реализације ИОП-а,
- Сарадња са другим установама,
- Подстицање наставничких компетенција и стручних усавршавања из области ИО

Континуирано стручно усавршавање запослених врши се у складу са инклузивним принципима као и едукација вршњака и њихових родитеља за прихватање ученика којима је потребна додатна подршка. Обезбеђивање бесплатних уџбеника, школског прибора, одеће и обуће кроз хуманитарне акције за ученике код којих се уочи потреба је су активности које се спроводе континуирано.

22. ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Програм безбедности и здравља на раду обухвата активности усмерене на стварање безбедног, здравог и подстицајног окружења за ученике, запослене и сва лица која бораве у школи. Програм се реализује кроз превентивне мере, едукацију, редовне контроле и сарадњу са надлежним институцијама, са циљем очувања безбедности и здравља, спречавања повреда и развијања културе безбедног понашања.

Школа поступа у складу са важећим прописима из области безбедности и здравља на раду и заштите од пожара. Усвојени су Правилник за безбедност и здравље на раду и Правила за заштиту од пожара. Школа сарађује са државним органима и органима локалне самоуправе, као и другим субјектима с којима је таква сарадња потребна, а посебно са: Министарством просвете, Министарством унутрашњих послова, Општином Палилула, Сектором за ванредне ситуације, комуналним предузећима и сл.

Ради одржавања безбедности и здравља на раду ученика и запослених у школи реализују се следеће активности:

- Редовно одржавање опреме у кабинетима, електричних инсталација, гасних инсталација, инсталација грејања у складу са техничким прописима, стандардима и упутствима произвођача.
- Периодични прегледи и испитивања опреме за рад и инсталација у складу са прописима из области безбедност и здравље на раду, техничким прописима и стандардима,
- Процена ризика и праћење услова радне средине,
- Едукација запослених за безбедан и здрав рад и поступање у ванредним ситуацијама,
- Давање упутстава ученицима о безбедном кретању у просторијама школе и школском дворишту
- Упознавање ученика са поступцима евакуације и понашањем у ванредним ситуацијама,
- Едукација ученика о безбедном коришћењу кабинета за техничко образовање, информатику и рачунарство, као и физкултурне сале
- Развијање саобраћајне културе и безбедног учешћа ученика у саобраћају

Родитељи преко својих представника у Школском одбору предлажу мере за унапређење безбедности и здравља ученика.